

Brukshunden

NR 1 2025

SVENSKA BRUKSHUNDKLUBBENS TIDNING

SBK NYTT
ORGANISATIONS-
KONFERENSEN

UTBILDNING
KRÄVANDE
HUNDARS BEHOV

BRUKS
KORINT UTMANAR
FÖRDOMAR

AVEL:

Matchmaking för hundar

HÖGANÄS HUND 2025

FREDAGEN 27 JUNI

Nationell utställning

Alla bruksraser fr. 4 mån

Rallylydnad officiell

Trippel Nybörjarklass

LÖRDAGEN 28 JUNI

Inofficiell utställning

Alla raser fr. 4 mån

Rallylydnad officiell

Dubblerad Fortsättning

Dubblerad Avancerad

Dubblerad Mästarklass

Agility officiell

Dubblerad Hoppklass 2

Dubblerad Agilityklass 2

SÖNDAGEN 29 JUNI

Exteriörbeskrivning

Bruksraser

Rallylydnad officiell

Dubblerad tävling i

alla klasser

Agility officiell

Dubblerad Hoppklass 1

Dubblerad Agilityklass 1

Freestyle

Klass 1 och 2

VÄLKOMNA TILL
ÅRETS HUNDHELQ!

Anmälan och information på www.hoganashund.com

PATRULLHUNDKURSER 2025

VILL DU GÖRA EN INSATS FÖR TOTALFÖRSVARET TILLSAMMANS MED DIN HUND?

Sök då till en patrullhundskurs! Du kan välja mellan en lokalt arrangerad kurs på en brukshundklubb nära dig med kurstillfällen på vardagar och helger, eller någon av våra internatkurser som arrangeras över hela landet.

MER OM KURSEN/HUR DU ANMÄLER DIG:

brukshundklubben.se/tjanstehund

Välkommen!

SVENSKA BRUKSHUNDKLUBBEN

Anmäl er
REDAN
IDAG!

Antalet platser
är begränsat

#01 / 2025

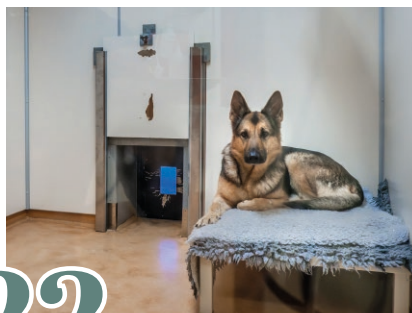
- 5 Ledare**
Snart kommer våren – och lite nyheter
- 6 Notiser**
Behöver hundar vinterkläder?
- 8 TEMA: Funktionär**
Temakvällar och workshops som gör skillnad.
Mentorer öppnar dörren till sökgrupper.
Ta steget – bli tävlingsfunktionär.
"Vill man tävla måste man också ge tillbaka".
- 18 Profilen**
Visionären som moderniserade SBK.
- 20 SBK-nytt**
Brukshunden 2.0 – din nya digitala tidningl.
- 22 Avel**
Avelsprogrammet växer i rekordfart.
"Det bästa med vår avel är avkommeprövningen".
- 30 Exteriör**
Exteriörbeskrivning stärker avelsarbetet.
- 32 Utbildning**
Att möta krävande hundars behov.
- 35 Bruks**
Liten hund som gör stort avtryck.
- 38 Mässa**
Sveriges första mötesplats för hundsport och tjänstehundar.
- 40 Klubbliv**
Hemligheten bakom starka team.
- 42 Träningstips**
"Vi vill att hunden är engagerad och involverad i träningen".
- 44 SBK-Nytt**
Gemenskap till HUNDrä.
- 47 Ordföranden har ordet**
En perfekt start på 2025.
- 48 Tjänstehund**
Från valpkurs till patrullhundsförare
Frysmarkeringar – bra träning för alla hundar.
- 52 Sveriges Hundungdom**
Inget slår en freestyledävling.
Sveriges Hundungdom fyller 50 år!
- 56 Medlem**
Medlemsförmåner.

**TEMA:
Funktionär**

Att börja med sök kan vara en utmaning. Ett återkommande problem är att det ofta är svårt att komma med i en sökgrupp. För att sänka tröskeln och inspirera fler att våga prova, startade Uppsala Brukshundklubb ett mentorprogram där erfarna förare hjälpte nybörjare att komma igång.

12

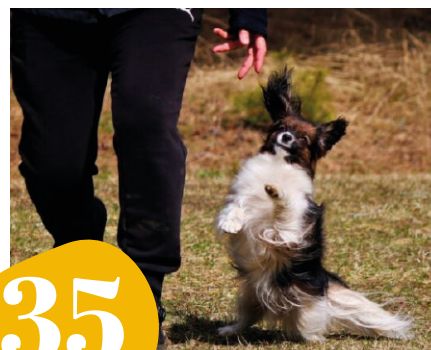
22

**Avelsprogrammet
växer i rekordfart**

Försvarsmaktens uppfödning av tjänstehundar ska öka från omkring 200 till 300 valpar per år.
– Vi har vuxit ur lokalerna, säger Sonja Edin, chef för FHTE Avelsavdelning i Sollefteå.

**Liten hund som
gör stort avtryck**

Trots sin nättas storlek på tre kilo har phalänen Korint visat att även små hundar kan uppnå stora mål. Med envishet och vilja har hon blivit den första av sin ras i Sverige att nå högre klass i bruksprov spår – en prestation som utmanar fördomar om små hundars kapacitet.

35

50

**Frysmarkeringar
– bra träning för
alla hundar**

Frysmarkeringar är ett måste för patrullhundar och hundar som jobbar med specialsök. Men det är jättebra träning för alla hundar.
– Du kan stimulera hunden till en bra sinnesstämning, med fullt fokus, säger Björn Malmeström.

Naturskyddsföreningen

När brudparet redan har allt.

Förutom en hållbar framtid.

Oavsett om det vankas bröllop, student eller födelsedagsfirande har vi ett förslag på present som gör nytta på riktigt. Ge bort en hyllningsgåva för naturen, vår miljö och framtida generationer.

Beställ ditt gåvobevis på

naturskyddsforeningen.se/hyllningsgava

För personlig service ring: 08 702 65 00

 SVENSK
INSAMLINGS
KONTO KONTROLL

Brukshunden

Chefredaktör
Karin Wandrell
karin@brukshunden.se

Redaktör
Mats Janson
mats@brukshunden.se

SBK Kommunikationsansvarig
Janna Myhre
janna.myhre@brukshundklubben.se

Layout
Linn Posse
linn@roy.agency

Ansvarig utgivare
Peter Rimsby
peter.rimsby@brukshundklubben.se

Frågor redaktion@brukshunden.se

ANNONSER
Vejde Ericson
vejde@adviser.se

Material lämnas här: skickaannons.se
eller via print@adelivery.se

PRODUKTION OCH FORM
Roy

MEDLEMSFRÅGOR
Tel: 08-505 875 20 (kl. 10:00-12:00)
medlem@brukshundklubben.se
Hantera ditt medlemskap på min profil:
brukshundklubben.membersite.se

**SVENSKA BRUKSHUNDKLUBBENS
FÖRBUNDSKANSLI**
Postadress
Box 4, 123 21 Farsta
Besöksadress
Fryksdalsbacken 20, Farsta
Tel: 08-505 875 00
info@brukshundklubben.se
(allmänt till förbundskansliet)
brukshundklubben.se
sbkshopen.se
(beställning av förlagsartiklar)

Tryckeri Stibo

Tidningen Brukshunden är medlemstidning för Svenska Brukshundklubben, frivillig försvarsorganisation, medlemsorganisation i Svenska Kennelklubben samt samarbetar med Studieförbundet.

Brukshunden är medlem i Sveriges Tidskrifter. Eftertryck eller annan form av spridning av text/bild är förbjudet utan överenskommelse med redaktionen. Brukshunden ansvarar ej för insänt, icke beställt material.

Antal medlemskap: 74 761 (dec-24)
TS-upplaga: 52 900 (2024)

Foto omslag:
Johan Günséus Vikdahl

Det ligger ett noggrant detektivarbete bakom varje parning.
– Matchmaking är en del av mitt jobb
– vi är ett helt team som jobbar med det, säger Fanny Bergevi, biträdande avelsansvarig vid FFHTE Avelsavelning.

Vill du tipsa oss?

Har du något intressant att berätta?
Kontakta redaktionen på
redaktion@brukshunden.se

Snart kommer våren – och lite nyheter

Nu är det snart vår igen, det känns härligt att veta att vi har en solig period framför oss. En period som för många innebär träning, tävling, kurser, läger och annat roligt som vi gör tillsammans inom Svenska Brukshundklubben. Jag hoppas att du tar tiden i anspråk för att göra livet härligt både för dig och din hund.

Förbundets ekonomi

Som du säkert känner till så har förbundet haft det svårt ekonomiskt under de senaste åren. För år 2024 ser det dock ut att ljusna, men vi har en bra bit kvar innan vi har ett eget kapital som gör att vi kan känna oss trygga. Med anledning av detta fortsätter vår översyn av kostnader och intäkter.

SBK Tävling

Utvecklingen av tävlingssystemet SBK Tävling fortsätter. Vi har kommit en bra bit på väg, och hoppas att vi kommer ha alla de viktigaste funktionerna på plats tills tävlingssäsongen sätter igång. Jag vill tacka alla som deltagit i utveckling och test av det nya systemet, det har varit en grannlaga uppgift. Jag vill också tacka alla funktionärer och tävlande som varit väldigt tålmodiga under det senaste året.

Tidningen Brukshunden får ny skepnad

Under en stor del av förra året gavs tidningen Brukshunden ut i form av en bläddringsbar PDF. Detta då den tryckta varianten är mycket kostsam både vad gäller produktion och distribution.

Dessvärre ökar kostnaderna ytterligare – framför allt vad gäller distribution då portokostnaderna ökar, något som tär mycket på vår ekonomi.

Med anledning av detta har vi tagit beslutet att fortsatt ge ut Brukshunden digitalt, men i en helt ny form. Just nu pågår arbetet med att utveckla en ny, digital, variant av tidningen. Den kommer dock vara helt annorlunda än den som vi gav ut under förra året.

För det första kommer den endast att kunna läsas av våra medlemmar. Du kommer åt den med hjälp av din e-postadress. Vidare kommer tidningen kunna läsas på din dator, din läsplatta och i din smartphone. Den första versionen kommer ut i april månad, och därefter kommer den utvecklas successivt med många nya och spännande funktioner. Du kan läsa mer om detta i en artikel längre fram i tidningen.

Jag vill passa på att be dig att logga in på "Mina sidor" på brukshundklubben.se och kontrollera att rätt e-postadress finns i din profil. Det är viktigt att vi har rätt e-postadress till dig för att du ska komma åt nya Brukshunden.

Med detta önskar jag alla en bra fortsättning på året och hoppas att solen kommer lysa på oss under våren.

Peter Rimsby
Generalsekreterare

INSTAGRAMBILDEN

Knuten ♥

Vi har en väldigt rolig helg att se fram emot! Fjällen, snö, hundar, skidor, bra sällskap. Kan inte bli annat än succé.
@ Följ på Instagram: @emsibums

Vill du synas här? Tagga din bild med #tidningenbrukshunden eller @tidningenbrukshunden så kanske din bild är med i nästa nummer!

Bubbel tog brons i Pudel VM

Under Pudel VM i agility i Italien i november blev det svensk succé när pudeln Bubbel knep ett brons till Sverige! Tävlingen, som samlade pudlar från hela 17 olika nationer, bjöd på en intensiv och spännande helg där varje ekipage genomförde två agilitylopp och två hopplopp. Resultaten räknades sedan samman, och medaljerna fördelades därefter. Guldet gick till Italien, silvret till Tyskland och bronset tog alltså en stolt Bubbel med matte Emma Thorsell hem. Nästa år är det Sveriges tur att vara värd för Pudel VM. ●

The Royal Kennel Club stöttar Cavalierprojektet

The Royal Kennel Club ger sitt stöd till Svenska Kennelklubben (SKK) och Cavaliersällskapets inkorsningsprojekt, som syftar till att förbättra hälsan hos cavalier king charles spaniel. Projektet fokuserar på att bekämpa hjärtsjukdomen myxomatous mitral valve disease och den neurologiska sjukdomen syringomyeli.

De första valpkullarna inom projektet har redan lämnat blodprover för att hjälpa forskare vid Sveriges Lantbruksuniversitet att kartlägga sjukdomsorsakande gener. Hittills har nio kullar fötts, och samarbetet mellan SKK, Cavaliersällskapet och uppfödarna lovordas för sitt engagemang.

– Det är glädjande att kennelklubbarna delar samma syn på vikten av god hälsa hos hundar, säger Britt-Marie Dornell, ordförande för SKK. ●

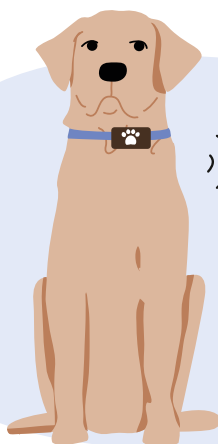

ILLUSTRATION: ADOBESTOCK

60%

av Sveriges hund- och kattägare säger nej till tekniklösningar som exempelvis gps-tracker och husdjurskamera.

Behöver hundar vinterkläder?

Alla hundar klarar inte kylan lika bra. Korthåriga raser, små hundar och de från varmare klimat är särskilt utsatta och kan behöva vinterjackor för att skydda sig mot kölden. Även äldre hundar, valpar och de med sjukdomar eller tunn päls kan dra nytta av extra värmeskydd.

– Många tror att hundar klarar kylan utan problem, men vi ser ofta fryssymtom som skakningar och obehag, säger Lotte Evers, hundexpert på Agria Danmark.

Exempel på raser som kan behöva vinterkläder är chihuahuer, greyhounds och taxar. Även hundar med tjock päls, som jakthundar, kan behöva täcken vid vilopausar. Skyddet hjälper inte bara mot kyla utan bidrar också till hundens allmänna välbefinnande under vintern. ●

Djuridiskt avtal minskar konflikter vid separation

Ett nytt Djuridiskt avtal från Familjens Jurist hjälper hund- och kattägare att förebygga konflikter vid separationer. Avtalet gör det möjligt för flera personer att stå som ägare och fördelar ansvar kring tid och utgifter. Vid en eventuell bodelning kan avtalet användas som grund.

En Sifo-undersökning visar att 42 procent av svenskarna felaktigt tror att delad vårdnad av husdjur är möjlig. Avtalet klargör juridiska frågor och kan fyllas i kostnadsfritt på Familjens Jurists hemsida. Vid särskilda behov finns även möjlighet att rådfråga jurister eller anpassa avtalet för andra djur. ●

Träna med hundens naturliga instinkter

Jason Mayhew, hundtränare och ambassadör för ACME Whistles, förespråkar instinktträning – en metod som låter hundar agera enligt sina naturliga beteendemönster för att förbättra kommunikationen mellan ägare och hund.

Forskning visar att överdriven humanisering av hundar kan skapa problem som ångest och aggression. Genom instinktträning kan

hundägare stärka banden till sina husdjur och uppnå bättre beteende. Metoden innefattar tekniker som att använda ljud och toner, låta hunden leka fritt och delta i lekar som tillgodoser deras naturliga behov, exempelvis apporteringslekar och spårning. – Hundar är inte människor, och att tvinga dem att anpassa sig till våra beteendemönster kan skapa fler problem än lösningar, säger Jason Mayhew. ●

9 av 10

hundar i Sverige är försäkrade. Inget annat land i världen har så många försäkrade hundar

Källa: Agria

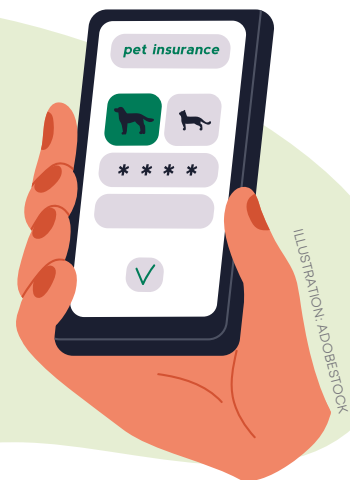
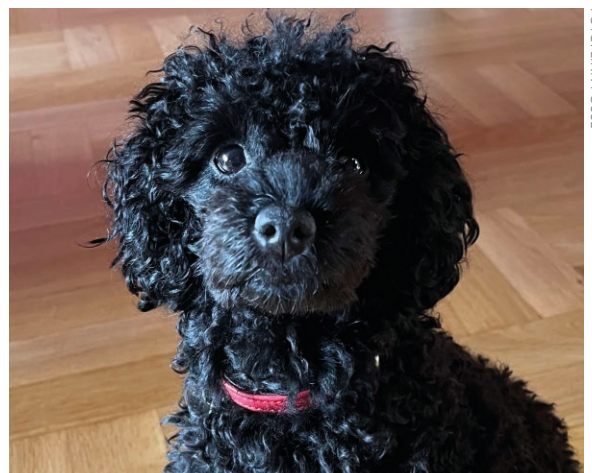

ILLUSTRATION: ADOBESTOCK

Svarta hundar missförstås oftare

Svarta hundar möter unika utmaningar på grund av sin färg. Deras kroppsspråk och signaler kan vara svårare att tyda, vilket leder till fler missförstånd i möten med både människor och andra djur. Statistik från Agria visar att 6 procent av svarta hundar drabbas av ögonskador från yttre våld, jämfört med bara 1 procent för hundar med andra färger.

Dessutom kan svarta hundar felaktigt uppfattas som aggressiva och har svårare att bli adopterade. Färgen påverkar även hur de framstår på bilder, vilket kan avskräcka potentiella ägare. Patrik Olsson på Agria uppmanar hundköpare att se bortom utseende och i stället fokusera på hundens temperament och personlighet för att ge alla hundar en rättvis chans till ett tryggt hem. ●

Temakvällar och workshops som gör skillnad

Östersunds Brukshundklubb kombinerar tradition med innovation. Temakvällar, konceptet "Snack och verkstad" och spontana initiativ från medlemmarna skapar en levande och inkluderande klubb.

TEXT KARIN WANDRELL

Med sina nästan 400 medlemmar är Östersunds BK en levande förening. Men att få fler engagerade medlemmar kräver mer än bara aktiviteter – det behövs en tydlig strategi. Klubben har tagit vara på den interna kompetensen och skapat en miljö som präglas av gemenskap och glädje. Något som både har aktiverat fler medlemmar och lagt grunden för framtiden.

– Vi vill att alla ska delta, utan att känna sig pressade eller styrda, säger Christel Östlund, sammankallande arbetsgrupp prov och tävling, Östersunds BK. Jag tror på att bygga en känsla av glädje och gemenskap, så att fler blir inspirerade att engagera sig. Det handlar om att få folk att känna: "Det där verkar kul, det vill jag också göra!".

Ett exempel är de temakvällar med varierat innehåll som klubben arrangerade våren 2023. Här tog man bland annat upp ämnen som vad bruks är, vad en

funktionär gör, moment som uppletande och nya grenar som specialsök.

– Vi som varit aktiva länge delade upp ämnena mellan oss och ansvarade för de olika kvällarna. Det kom allt från tre till tjugo deltagare. Vi tycker det är viktigt att använda all den kunskap som redan finns i klubben, särskilt med tanke på våra långa avstånd och kostnaderna för att ta in externa instruktörer.

Även om alla teman inte lockade alla, lyckades temakvällarna attrahera både nya medlemmar och de som annars sällan syns på klubben. Många vågade prova nya träningsformer och testa saker de aldrig gjort förut. Intresset för bruks ökade. Flera medlemmar tävlar nu i appellklassen och många vill lära sig att bli spårläggare.

– Vi planerar flera funktionärskurser, där vi fokuserar på spårläggning, figurantroller och även moment som att dirigera lydnad. Genom att sänka trösklarna och erbjuda en trygg miljö vågar fler ta steget mot att bli tävlingsledare

eller funktionärer, säger Christel.

Snack och verkstad

Efter en brainstormkväll för att planera årets tävlingar väcktes idén om att starta en tävlingssekreterarutbildning.

– Att gå igenom allt som krävs för att arrangera en tävling blev en ögonöppnare för alla inblandade. Många insåg att de ville bidra, men visste inte alltid hur, berättar Christel. Genom att hålla en workshop-liknande träff, där vi konkret förklarade olika uppgifter istället för ett generellt "kom och hjälp till", blev det lättare för fler att engagera sig. Upplägget bygger på idén att alla kan bidra, oavsett erfarenhet. Man kanske börjar med att bre mackor i köket, för att sedan växa in i andra roller därifrån.

Ur det tänket föddes "Snack och verkstad" – ett nytänkande koncept där teori möter praktik med fokus på bruks. De första träffarna hölls under sommaren och hösten 2023 och blev snabbt ett uppskattat inslag. De olika momenten,

Östersunds Brukshundklubb

Medlemsantal: 387 (januari 2025)

Verksamhet: Erbjuder kurser och träning inom bruksgrenar som omfattar moment som spår, sök, rapport och skydd. De stora gräsplanerna är tillgängliga för medlemmar som vill träna sina hundar, antingen individuellt eller tillsammans med andra klubbkamrater.

Kurser: Valpkurser, allmänlydnad, rallylydnad, agility, spår, tävlingslydnad med flera.

Hemsida: www.obhk.com

O' Ja poserar stolt framför klubbstugan.

som till exempel fritt följ och inkallning, delades upp och varje träff leddes av en erfaren klubbmedlem som ansvarade för att strukturera kvällen. Träffarna marknadsfördes på Facebook vilket gjorde det lätt att anmäla sig.

– Vi inledde med teori, följt av många bra diskussioner om hur reglerna tillämpas i praktiken. Vi som varit med ett tag kunde dela våra perspektiv, till exempel att vissa prioriterar attityd medan andra fokuserar på tekniska detaljer, säger Christel. Vi pratade också om att olika hundar har olika förutsättningar – en border collie är inte en malinois, och en rottweiler skiljer sig från en schäfer. Det handlar om att anpassa träningen efter sin hund och förstå att det inte alltid går att matcha ett "perfekt" utförande.

Sedan var det dags att omsätta teori till

”Det fina med koncept som prova-på är att det inte kräver lång erfarenhet eller att man har tävlat på elitnivå för att dela med sig av sina kunskaper.”

praktik. Genom att bryta ner momenten i mindre delar kunde både nybörjare och mer erfarna deltagare hänga med. Ibland deltog även en domare eller någon som tävlat på hög nivå, vilket gav ett extra perspektiv.

– Samtidigt betonade vi att det handlar om att anpassa träningen efter sina egna mål – är målet att tävla på hög nivå, eller är det att ha roligt med sin hund? En av de mest välbesökta kvällarna var när vi körde inkallning. Det blev så fullt i klubbstugan att vi knappt fick plats, säger Christel glatt. Vi marknadsförde det som "Temakväll inkallning – alla är välkomna, kom och lyssna och prova på". Det lockade även många vardagsekipage som fick en inblick i momenten och en chans att testa på och ställa frågor.

En annan tanke med "Snack och verkstad" var att uppmuntra medlemmarna att ta egna initiativ. Istället för att vänta på att klubben ska organisera en träningsgrupp fick de möjlighet att träffa andra som verkade kul att träna med, eller som bodde på samma sida av stan.

– Det har resulterat i flera spontana initiativ vilket är otroligt kul. En medlem som älskar sökträning bjöd till exempel in andra till en prova-på-dag i skogen. Hon sa helt enkelt: "Jag kommer vara i den här skogen på söndag kl. 10, ta med kaffe och varma kläder, så kör vi." Det blev så populärt att hon fick planera två omgångar! Det gjorde också att ytterligare en medlem tog ett liknande initiativ. Den här typen av frivilliga insatser kompletterar våra organiserade aktiviteter och skapar ett engagemang som gynnar hela klubben. Det är en modell vi vill fortsätta att uppmuntra, säger Christel.

Ringar på vattnet

Andra exempel på aktiviteter för att introducera nya medlemmar till bruks är prova-på-dagar och guidad appelltävling. Vid de guidade tävlingarna har en erfaren tävlande fungerat som guide och förklarat tävlingsmomenten i praktiken. Deltagarna har fått ställa frågor och lära sig vad som krävs för att börja tävla, vilket har varit mycket uppskattat.

Ett annat initiativ är appellträningsgrupperna, som också startades efter "Snack och verkstad". Här hjälpte en instruktör och tävlande till att organisera grupper där medlemmar kunde träna tillsammans.

– Vi har också haft något som vi kallar grupplydnad, där en av våra medlemmar tagit på sig ansvaret att leda. Det har varit föransmälan för att begränsa antalet deltagare, vanligtvis 8–10. Deltagarna betalar en liten summa via Swish, och sedan kör man en eller två gånger för att fräscha upp lydnadsmomenten. Det är enkelt och kravlöst – man tar med sig ett halsband som hunden inte kan krypa ur, ett koppel, lite godis och en leksak. Under träffen tränar man moment som att gå slalom mellan varandra, hålla avstånd, och annan grundlydnad.

Öppna träningar

Spontana initiativ som grupplydnad och appellträningsgrupper handlar inte bara om att träna hundar – de fungerar också som en naturlig väg in för att engagera och välkomna nya medlemmar. Många börjar sin resa som vardagsekipage, kanske via en valpkurs eller vardags-

lydnad, utan några tankar på att tävla i bruks eller andra discipliner. Men det är just i dessa sammanhang man ofta upptäcker ekipage med potential och intresse för att ta nästa steg.

– Under vintern har vi en aktivitet som blivit väldigt uppskattad, särskilt med tanke på att vi bor i en snörök del av landet. Klubben bokar inomhushallar en kväll i veckan. Det är öppna träningar där alla medlemmar är välkomna att delta. De betalar en symbolisk summa, runt 50 kronor via Swish, och får tillgång till hallen i två timmar, berättar Christel.

Träningarna lockar ofta runt 20 ekipage och alla är välkomna. Aktiviteterna inkluderar allt från rallylydnad till lydnad och vardagslydnad. Det finns ingen instruktör, men styrelsen utser

någon som ansvarar för att låsa upp, låsa och hålla koll på betalningarna.

– Det fina med koncept som prova-på är att det inte kräver lång erfarenhet eller att man har tävlat på elitnivå för att dela med sig av sina kunskaper. För den som bara vill testa en ny gren eller förstå vad det innebär, räcker det med någon som är entusiastisk och trygg i grunderna. Nyckeln är att skapa en miljö där medlemmarna känner sig delaktiga och betydelsefulla. När människor känner sig inkluderade och ser sitt bidrag som värdefullt, är det större chans att de stannar kvar i klubben och fortsätter bidra. Det handlar om att uppmuntra till att prova nya saker och utvecklas – utan att det känns kravfyllt eller avskräckande, avslutar Christel. ●

Mentorer öppnar dörren till sökgrupper

Att börja med sök kan vara en utmaning. Ett återkommande problem är att det ofta är svårt att komma med i en sökgrupp. För att sänka tröskeln och inspirera fler att våga prova, startade Uppsala Brukshundklubb ett mentorprogram där erfarna förare hjälpte nybörjare att komma igång.

TEXT KARIN WANDRELL

Jenny Blomqvist, en av mentorerna, har egen erfarenhet av hur svårt det kan vara att hitta en sökgrupp som nybörjare. – Jag jobbar både skift och helger och det finns ofta en förväntan att man ska kunna träna minst varannan eller helst varje helg. Det kan vara svårt att få ihop med vardagen. Det är också väldigt viktigt vilka man tränar med – både för samarbetet och för att figuranterna spelar en så stor roll i träningen.

Klubbmedlemmen Elin Spangenberg kläckte idén till mentorprogrammet under en diskussion om hur svårt det kan vara för nybörjare. Tanken var att sätta ihop en sökgrupp, visa hur man lägger upp träningen och uppmuntra deltagarna att sedan fortsätta på egen hand.

En annons på klubbens hemsida lockade hela 20 sökande, betydligt fler än förväntat. För att bli uttagen hade de sex mentorerna satt upp några enkla förkunskapskrav - deltagarna behövde förstå grunderna i sök och ha hundar som kunde söka och hitta personer. En

påbörjad markeringsträning var ett plus, men inget måste.

– Sedan valde vi ut åtta personer. Det ger utrymme för att någon kan vara borta utan att gruppen blir för liten. Vi ville gärna ha med dem som verkligen

”Det här projektet känns verkligen som ett steg i rätt riktning!”

ville satsa på att träna regelbundet. Annars riskerar gruppen att falla isär ganska snabbt, menar Jenny.

Uppstartsträffen började med att de sex mentorerna presenterade sig och sedan fick deltagarna en chans att lära känna varandra. Fokus låg på teori:

mentorerna gick igenom träningsupplägget och förberedde gruppen inför kommande träningspass.

Under projektets sex månader genomfördes fem gemensamma träningar där två mentorer deltog varje gång. Medlemmarna fick själva komma upp med en plan för vad de ville träna och hur de ville lägga upp det. Det självständiga arbetet var en viktig del av programmets framgång – något som också speglades i deltagarnas resultat.

– Vi har varit tydliga med att vi inte är instruktörer – vi är bara träningskompisar med mer erfarenhet som kan ge tips och råd, säger Jenny. När något inte gick som planerat kunde de ställa frågor till oss, och vi hjälpte dem att resonera kring lösningar. Vi delade också med oss av hur vi själva tänker och tränar, utan att säga att det är det enda rätta. Det handlade mer om att visa exempel på hur vi har löst liknande situationer i våra sökgrupper och vad som har fungerat för oss. På så sätt fick de både stöd och inspiration att fortsätta utveckla sitt eget tänk.

Gruppen hade även fått ihop cirka tio egna träningstillfällen och de flesta gjorde sitt bästa för att hålla igång.

– Vi var tydliga från början med att det inte räckte att bara träna när vi mentorer var med – de behövde få rutin på att själva lägga upp och genomföra träningar. Och det tycker jag att de lyckades riktigt bra med! Överlag hade alla i gruppen ett tävlingsintresse i någon form. En del var lite nervösa inför tanken på att tävla, men det märktes att de ändå var sugna på att prova så småningom. Det blev en bra blandning av deltagare som verkligen ville utvecklas och lära sig mer. En medlem startade till och med sitt appellsök i höstas och blev även uppflyttad.

Dela kunskap med varandra

Jennys råd till andra klubbar som vill starta något liknande är att vara öppna för att inkludera nybörjare och folk som är nyfikna. Inom söket kan det vara svårt att ta sig in i redan etablerade grupper, vilket alla vet. Hjälpt dem istället att starta egna sökgrupper där de kan träna tillsammans. Lite guidning och stöd från de med erfarenhet gör stor skillnad.

– När det gäller tiden vi la ner som mentorer så deltog jag vid två tillfällen. Då tränade jag också själv med gruppen. Att vara flera mentorer som delade på ansvaret var en stor fördel. Genom att vara två på varje träning kunde vi hjälpa till på olika sätt – en kunde vara med på stigen och en kunde vara ute i skogen som figurant. Det underlättade både för oss och för deltagarna, som fick bra stöd.

För egen del fick Jenny också upp ögonen för att det finns fler att träna med. Ofta fastnar man i sin egen sökgrupp och tränar bara med de man redan känner.

– Jag ser det här som ett viktigt sätt att hjälpa varandra och få fler att våga prova på sök. Om vi inte stöttar och inspirerar varandra riskerar brukset att tappa sin styrka. Vårt mentorprogram visar att en liten insats från erfarna förare kan göra en stor skillnad. Så det här projektet känns verkligen som ett steg i rätt riktning! ●

Ta steget – bli tävlingsfunktionär

Att vara tävlingsfunktionär inom Svenska Brukshundklubben (SBK) är inte bara ett uppdrag – det är en chans att utveckla ditt engagemang för klubben, skaffa värdefulla erfarenheter och bli en viktig del av gemenskapen.

TEXT KARIN WANDRELL

Funktionärsutbildningarna är inte bara en chans att utvecklas själv utan också ett sätt att ge tillbaka. Som funktionär blir du en del av en engagerad gemenskap, och bidrar till att förare och hundar får en positiv upplevelse på tävlingsplanen. Dessutom är det en fantastisk möjlighet att bygga nätverk och utveckla ledarskaps- och problemlösningsförmågor. Som funktionär spelar du en central roll när det gäller att skapa en välorganiserad och rättvis tävlingsupplevelse. Din insats är avgörande för att både hundar och förare ska kunna prestera sitt bästa och känna sig välkomna på tävlingsplanen.

SBK erbjuder en rad olika funktionärsutbildningar som täcker in

de flesta grenar inom hundsport. Oavsett om du är intresserad av att planera tävlingar, bedöma ekipage eller bidra administrativt, finns det en roll för dig.

Som tävlingssekreterare är du en administrativ nyckelspelare som håller i gång tävlingarna. Utbildningen ger dig de verktyg du behöver. Här lär du dig allt från att registrera resultat och hantera dokumentation till att navigera SBK:s digitala system för tävling. Du får också kunskap om regelverk och hur man hanterar oväntade situationer som kan uppstå under en tävling. Den digitala utbildningen gör det enkelt att delta, oavsett var i landet du befinner dig.

Tävlingsledaren ansvarar för att tävlingen löper smidigt – från planering till genomförande. Du får lära dig hur man organiserar tävlingsdagar, kommunicerar med deltagare och hanterar logistiska utmaningar. Det ingår även en grundlig genomgång av de specifika regler som gäller för olika grenar till exempel bruksprov och lydnad. Även praktiska övningar ingår, där du får testa att sätta upp banor och planera scenarier.

Som domare är det din uppgift att säkerställa att alla ekipage bedöms rättvist och i enlighet med de officiella reglerna. För att bli domare behöver du ha fördjupad kunskap om en specifik tävlingsgren och förmågan att tolka regelverket konsekvent. Utbild-

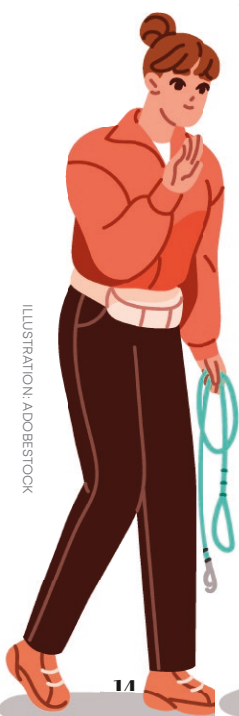
ningen omfattar teoretiska studier i den valda tävlingsgrenen, praktisk bedömningsövning och mentorskap med erfarna domare. Efter avslutad utbildning ska du kunna analysera prestationer och ge konstruktiv feedback.

Vägen till att bli funktionär inom SBK är både tydlig och enkel. Ta steget redan i dag för att komma igång med din utbildning mot ett lärorikt och givande uppdrag. ●

Så blir du funktionär

- Du måste vara medlem i SBK eller i en klubb ansluten till Svenska Kennelklubben.
- En rekommendation från din lokala klubbstyrelse krävs.
- Teoretiska utbildningsdelar genomförs ofta digitalt, medan praktiska moment sker på plats.
- Utbildningarnas längd varierar beroende på roll.
- Vanligtvis står klubben eller distriktet för utbildningskostnaden.
- För att bli auktoriserad funktionär krävs en godkänd examination efter avslutad utbildning.

Är du redo att ta steget? Läs mer om tävlingsfunktionärsutbildningarna på brukshundklubben.se

”Vill man tävla måste man också ge tillbaka”

Ann Burgaz är ny tävlingsledare i lydnad och en av de första som gått den nya digitala utbildningen som lanserades förra hösten.

– Jag har haft en fantastisk mentor som stöttat under hela processen. Det har gjort utbildningen och rollen som tävlingsledare mycket enklare och tryggare.

TEXT KARIN WANDRELL

Att tävla i lydnad handlar om mer än precision och samspel – det kräver också eldsjälur som gör tävlingarna möjliga. En av dem är Ann Burgaz, Mälare Brukshundklubb, som är en av de första som har gått Svenska Brukshundklubbens nya digitala tävlingsledarutbildning.

Ann beskriver sig själv som en glad pensionär med många intressen. Hon har mestadels tävlat och tränat i lydnad, även om det kan vara lite utmanande ibland med en hund som plötsligt kan få för sig att lämna planen.

– ”Be careful what you wish for,” säger Ann och skrattar. Jag ville ha en hund med mer öppenhet och energi, och det kan man verkligen säga att jag har fått. Jojo, en jaktgolden på 5 år, är otroligt roligt att träna med, men ibland är hon en riktig utmaning. Nu fokuserar vi på spår istället och det känns som ett bra steg för oss!

Hennes väg till att bli tävlingsledare i lydnad började med att hjälpa till som tävlingsledare i startklass och i klass 1 vilket inte kräver någon särskild utbildning. Vill man tävla själv måste man ju någonstans ge tillbaka också – annars blir det inga tävlingar, menar Ann.

Efter att i nästan två år ha försökt gå en tävlingsledarutbildning fick hon äntligen chansen förra hösten. Svenska

En viktig del av utbildningen är den praktiska tjänstgöringen.

Brukshundklubben (SBK) har digitaliserat utbildningen, som numera genomförs via SBK Utbildning. Det är en digital plattform där deltagarna kan ta del av både teori och grenspecifik information i sin egen takt.

Utbildningen är uppdelad i flera steg. Först kommer en grundläggande teoridel

om SBK:s organisation, regelverk och riktlinjer för prov och tävling. Därefter följer den grenspecifika delen, där deltagarna lär sig exempelvis lydnadsregler, resultatberäkning och tävlingsupplägg.

En viktig del av utbildningen är den praktiska tjänstgöringen. Här får blivande tävlingsledare delta i en tränings-

FOTO: UNSPLASH

>

Nykläckta tävlingsledaren Ann
Burgaz uppskattar att vara en del
av en större gemenskap.

”Det är mycket jobb, men otroligt givande om man är beredd att lägga ner den tiden.”

tävling under handledning av en auktoriserad tävlingsledare. Slutligen genomförs en examination. Den består av både teoretiska och praktiska moment för att säkerställa att deltagarna har rätt kunskaper och färdigheter.

Utmaningar längs vägen

Även om utbildningen var en bra möjlighet att lära sig grunderna, fanns det vissa utmaningar längs vägen. Som en av de första att gå den digitala versionen upplevde Ann att det stundtals var lite rörigt, särskilt när det gällde att navigera mellan olika moment och uppgifter.

– Det var mycket nytt att ta in, och ibland var det svårt att veta om man var på rätt spår. Men samtidigt tror jag att den kommer bli bättre nu när den har testats i praktiken och kan justeras, säger Ann.

Det hon uppskattade mest var de praktiska delarna, där hon fick möjlighet att prova sina kunskaper i skarpa situationer. Det blev en bra balans mellan teori och verklighet – även om hon gärna hade sett fler fysiska träffar för att fördjupa vissa moment.

– Jag har haft tur som fått så bra stöd under hela processen. Tina Rosberg, som har hållit i våra tävlingar på Mälare BK i många år, har varit en fantastisk mentor. Jag har alltid kunnat fråga henne om hjälp och fått tydliga svar och guidning. Det har verkligen gjort utbildningen och rollen som tävlingsledare mycket enklare och tryggare, menar Ann. Nu håller vi i tävlingarna tillsammans, och det är väldigt skönt att kunna luta sig mot någon med så mycket erfarenhet och kunskap. Hon vet verkligen allt, vilket är ovärderligt när man är ny i rollen.

När första ekipaget går in på planen och domaren ger sin signal gäller det att vara fullt fokuserad. Tävlingsledaren är den som håller ihop allt – ser till att momenten flyter på, att reglerna följs

och att både hundar och förare känner sig trygga. Det är ett stort ansvar, men också en fantastisk känsla att få bidra till en välorganiserad och rättvis tävling. Rollen kräver både struktur och ett lugnt förhållningssätt.

Planeringen inför en tävling börjar långt i förväg, även om det inte handlar om detaljer direkt från start. Det är viktigt att tidigt fundera på om tävlingen krockar med andra evenemang. Man behöver också uppskatta hur många starter det kan bli och om något särskilt kan påverka intresset – exempelvis kval till större tävlingar.

– Jag lägger ungefär två dagar på förberedelser innan själva tävlingsdagen. När vi har tävlingar på klubben håller vi dessutom på i två dagar, med alla klasser. Det är mycket jobb, men otroligt givande om man är beredd att lägga ner den tiden, säger Ann. Jag tycker vi gör det bästa vi kan för att skapa trevliga tävlingsdagar. Det lilla extra, som gemenskapen och den goda maten, bidrar till en positiv upplevelse för både funktionärer och tävlande.

Ta steget – bli tävlingsledare

Att vara tävlingsledare handlar om att skapa en rättvis och trygg tävlingsmiljö där både hundar och förare får en chans att prestera sitt bästa. För Ann har rollen gett nya insikter, gemenskap och en ännu starkare koppling till sporten hon älskar.

– Det är en härlig känsla att få vara en del av något större. Att se tävlanden gå av planen med ett leende, att känna sammanhållningen bland funktionärerna – funktionärerna är en härlig upplevelse!

För den som funderar på att ta steget är hennes råd enkelt: gör det! Ingen är expert från början, men med rätt stöd och vilja att lära sig kan du bli en trygg punkt på tävlingsdagen.

– Våga prova! Utan tävlingsledare blir det inga tävlingar – och att vara en del av något större är en fantastisk känsla. Du får nya vänner, en djupare förståelse för sporten och chansen att göra verklig skillnad. Det är helt klart värt det! ●

Visionären som moderniserade SBK

Från ”gubbe med schäfer till ”tjej med malle”. Hedersordförande Staffan Thorman blickar tillbaka på nästan sex decennier inom Svenska Brukshundklubben.

TEXT KARIN WANDRELL FOTO STAFFAN THORMAN

För tre år sedan tog Staffan Thorman farväl av sin sista schäfer. I dag är det bara golden retrievern Tedde, 4 år, som håller honom sällskap.

– Jag har blivit för gammal för bruks, säger Staffan, nu 80 år, men vi har alltid haft en golden i huset som sällskapshund till våra schäfrar.

År 1968 tog Staffan sitt första steg in i hundvärlden genom att gå med i Roslagens Brukshundklubb. Precis som för många andra på den tiden var schäfern den självklara favoriten.

– Det var på många sätt likt hur det är i dag, men samtidigt var mycket annorlunda. Kurserna var upplagda på ett helt annat sätt och dominerades av män, till skillnad från nu. Vi tränade i stora grupper, ofta i en fyrkant, där instruktören stod i mitten och dirigerade oss. Vissa delar av det gamla upplägget kan man fortfarande lära sig av. Just gruppträning är något jag tycker det görs för lite av i dag, eftersom det är ett effektivt sätt att träna kontroll och samspel mellan hund och förare tillsammans med andra.

Bruks var i princip det enda som gällde tävlingsmässigt. Kurserna handlade mest om allmän lydnad, där allt från brukshundar till taxar deltog. Några valpkurser fanns det inte - man började träningen när hunden var runt ett år.

– På den tiden var det stort att få gå

kurs. Metoderna som användes var mer anpassade för halvbråkiga brukshundar än valpar. Det var en annan tid med andra sätt att träna. Mycket har vi lämnat bakom oss och det är bra för det finns ju betydligt effektivare metoder nu.

Staffan var både instruktör, lärare i hundtjänst och brukstävlingsdomare innan han ens hade gått gymnasiet.

– Det började jag läsa in som vuxen och ledde så småningom till att jag utbildade mig till zoolog och senare doktorerade. Under den här tiden såg jag ett behov av att modernisera instruktörsutbildningen inom Svenska Brukshundklubben. Jag började tidigt arbeta med etologi och introducerade nya tankar och idéer i utbildningarna.

Med vetenskapen som grund

Med sin expertis blev Staffan snabbt en efterfrågad föreläsare. Från slutet av 70-talet och genom hela 80-talet reste han landet runt för att dela med sig av sina insikter. På 80-talet tog Staffan också initiativet till att bilda en vetenskaplig kommitté inom SBK.

– Den dåvarande förbundsstyrelsen tyckte att idén lät intressant. Jag samlade ihop en grupp personer som delade samma intresse för att utveckla hundträningen med vetenskaplig grund. På den tiden var det fortfarande ganska ovanligt, och det stred ibland mot rådande

uppfattningar, särskilt när det gällde hundavel. Men vi såg potentialen för att vetenskap skulle kunna få en större påverkan, och det blev ett viktigt steg framåt för klubben, menar Staffan.

Kommittén utvärderade bland annat de första valpkurserna som några eldsjälar hade börjat introducera, mentaltester och andra metoder och hur dessa skulle kunna vidareutvecklas och utvärderas. Det fanns också ett samarbete med Statens Hundskola, som hade genomfört tester på hundar för olika ändamål sedan 1940-talet.

– Vi började anpassa och använda erfarenheterna därifrån mer systematiskt för att dra vetenskapliga slutsatser med data från utvecklarna av de olika testerna för att se vad som verkligen var hållbart

Namn: Staffan Thorman

Ålder: 80 år

Uppdrag: Hedersordförande, förbundsordförande 2004–2012, instruktör, lärare i hundtjänst och domare i bruksprov.

Införde att positiv respons med att verksamheten i SBK ska vila på en stabil vetenskaplig grund och att den i dag är integrerad del i verksamhetens utveckling.

Bästa egenskaper: Nyfikenhet, tålmod och framtidsorienterad.

Staffan Thorman som ung medlem i Brukshundklubben.

I dag har han bytt schäfer mot golden retriever.

”Under mina snart 60 år inom SBK är nog den största förändringen synen på hur vi utbildar våra hundar.”

och användbart. Jag var delaktig i utvärderingsfasen och bidrog till att ta fram riktlinjer för hur SBK skulle gå vidare med detta arbete. Så småningom blev jag även förbundsordförande och fortsatte arbeta med de här frågorna under många år.

Staffan blev invald i förbundsstyrelsen första gången 1995, och 2004 fick han det stora förtroendet att bli förbundsordförande, en post han höll till 2012. Hans vision var att stärka SBK som den samlade utbildningsorganisationen inom hundvärlden.

– Svenska Kennelklubben ville redan att vi skulle ta ansvar för valpkurser och utveckling av utbildningar, och jag såg

det som en naturlig del av vårt uppdrag. Vår bredd gjorde också att vi kunde identifiera och utbilda specialister inom olika områden, från tävling inom brukshundgrenar till mer kvalificerade roller för hundförare. Jag tyckte också att vårt samhällsuppdrag var oerhört viktigt. Redan då bar vi ansvaret för att utbilda samhällsnyttiga hundar åt Försvaret och dåvarande Räddningsverket.

Staffan menar att SBK:s stora styrka är dess infrastruktur med lokala klubbar spridda över hela landet. Det finns i princip en brukshundklubb i varje kommun som är öppna för alla hundar och erbjuder grundläggande lydnadskurser och andra aktiviteter.

– Under mina snart 60 år inom SBK är nog den största förändringen synen på hur vi utbildar våra hundar. I dag genomsyrar positiv förstärkning all träning. När jag började handlade träningen mycket om tvång för att få hundarna att utföra olika moment. Det kan fungera till viss del, men i längden är det ingen hållbar metod. Det är mycket bättre att bygga upp tillit och förtroende, och få hunden att vilja samarbeta. Det gör träningen både roligare och mer effektiv, för både hund och förare.

Tillsammans med den nu bortgångne Staffan Nordin skapade Staffan även Historiska rummet på SBK:s hemsida. Här finns information och dokumentation som förklarar varför verksamheten har utvecklats som den gjort. Responsen har varit väldigt positiv. Men trots sina många år inom SBK är Staffan inte särskilt nostalgisk av sig.

– Det förgångna är spännande, men vi måste leva i nuet, säger han. Det är dagens SBK som måste skapa visioner för framtiden – idéer som håller, inte bara för i morgon utan för nästa århundrade. ●

Brukshunden 2.0

– din nya digitala tidning

Nu tar Brukshunden ett stort kliv in i det digitala rummet. Från och med april kommer du kunna ta del av artiklar, reportage och inspiration direkt på nya brukshunden.se. Här går vi igenom vad den digitala tidningen har att erbjuda – och varför den kan bli din nya favorit.

TEXT KARIN WANDRELL

En av de största styrkorna med en digital tidning är flexibiliteten. På nya brukshunden.se kommer du kunna läsa artiklar när det passar dig, oavsett om du är hemma, på jobbet eller på språng. Allt du behöver är en mobil, surfplatta eller dator. Det gör det enkelt att alltid ha tillgång till det senaste inom hundvärlden.

– Den digitala versionen av Brukshunden kommer gå att nå oavsett var du är. Tidningen är till för våra medlemmar och du loggar in enkelt och smidigt via din mejladress, säger Janna Myhre, kommunikationsansvarig på Svenska Brukshundklubben. Vi utökar dessutom antalet nyhetsbrev som inspirerar till mer läsning när nya artiklar publiceras. Så vare sig du sitter på bussen eller i soffan hemma i vardagsrummet, har du alltid tidningen nära till hands i ett läsvänligt format.

En stor fördel är att artiklarna nu

kommer att publiceras löpande, i stället för att samlas i ett nummer varannan månad. Det gör att du slipper vänta på att till exempel läsa om ett nyligen avslutat mästerskap. Dessutom öppnar det digitala formatet upp för innehåll som inte varit möjligt i tryck, som rörligt material i form av korta videor från olika evenemang och ännu fler bilder från exempelvis tävlingar.

Brukshundens nya digitala plattform är byggd för att vara användarvänlig och lättnavigerad. Artiklarna är organiserade så att du enkelt hittar det som intresserar dig mest, vare sig det är träningstips, hälsa och mentalitet eller reportage från tävlingar runt om i Sverige och utomlands.

– Jag tror att läsarna kommer att älska möjligheten att enkelt kunna söka rätt på just det område som intresserar dem, säger Peter Rimsby, generalsekreterare för Svenska Brukshundklubben. Det är en stor fördel med det digitala formatet.

Och såklart – den uppdaterade snygga formen gör inte heller ont!

Skräddarsy ditt innehåll

Passa på att skräddarsy läsoplevelsen baserat på dina egna intressen och få notiser direkt till mejlen när en ny artikel publiceras – som extrabonus slipper du bläddra igenom alla tidningar för att hitta det du söker.

– Det här gör läsningen mer personlig, fortsätter Janna. Vi vill att varje medlem ska känna att innehållet är relevant och engagerande och genom notiserna missar du aldrig något viktigt. Jag tycker själv att det är väldigt roligt att läsa reportage från våra lokalklubbar, rasklubbar och distrikt. Det som ligger nära verksamheten ute i landet. Det gör mig glad och inspirerad! Så det kommer jag definitivt att läsa först.

En annan aspekt som inte ska underskattas är hållbarheten. Genom att övergå till en digital tidning minskar det

Snart kan du läsa Brukshunden var du än är.

ekologiska fotavtrycket som produktionen och distributionen av en tryckt tidning innebär. Det är en viktig del i Brukshundklubbens arbete för en mer hållbar framtid. Samtidigt frigörs resurser som kan investeras i att utveckla innehållet och skapa ännu mer värde för dig som läsare.

– Det här är ett steg som gör att vi kan fortsätta hålla hög kvalitet på vårt material, samtidigt som vi bidrar till en grönare värld, säger Peter.

Bli inspirerad och engagerad

Brukshunden.se blir också en brygga mellan medlemmarna. Du kan på ett enkelt sätt dela artiklar i sociala medier så att fler kan ta del av det som inspirerar och engagerar. Diskussioner och idéutbyte kan få nytt liv online, och med ett större flöde av aktuella nyheter kan du känna dig mer delaktig i Brukshundklubbens verksamhet.

– Vi ser verkligen fram emot att se hur

läsarna kommer att interagera med nya brukshunden.se, säger Janna. Det finns många tankar och idéer inför framtiden. Just nu ser jag mest fram emot att höra vad våra medlemmar tycker och önskar sig för att sedan kunna utveckla brukshunden.se i linje med medlemmarnas intressen.

Att gå över till en digital tidning kan kännas som ett stort steg, men Janna och Peter är övertygade om att det kommer bli en positiv upplevelse.

– Ge det en chans. Logga in och kika runt bland artiklarna. Sök på ämnen som intresserar dig och upptäck hur enkelt och smidigt det är. Jag tror du kommer bli glatt överraskad, säger Janna.

Peter instämmer:

– För dig som inte känner dig så hemma på nätet kommer vi att ta fram lathundar. Vänta och se – det här kommer bli jättebra! Missa inte nya brukshunden.se som har premiär i april. Fler funktioner kommer att läggas till efterhand. ●

Brukshunden.se – enkel att använda

- **Tillgänglighet:** Läs när och var du vill, direkt i mobilen, surfplattan eller datorn.
- **Lathundar:** Enkla manualer som visar hur du får ut mest av brukshunden.se
- **Inloggning:** Enkel inloggning med din mejladress.
- **Navigation:** Smidig och användarvänlig design för att snabbt hitta det du söker.
- **Sökfunktion:** Filtrera artiklar baserat på dina intressen.
- **Extra innehåll:** Kortare videor och fler bilder från tävlingar och evenemang.
- **Notiser:** Få uppdateringar direkt till mejlen när nya artiklar publiceras.
- **Premiär:** April 2025

Avelsprogrammet växer i rekordfart

Försvarets uppfoäning av tjänstehundar ska öka från omkring 200 till 300 valpar per år.

– Vi har vuxit ur lokalerna, säger Sonja Edin, chef för FHTE Avelsavdelning i Sollefteå.

TEXT ANNA CARLEHED FOTO JOHAN GUNSEUS VIKDAHL

Valpöron vippar och glada svansar viftar. Valpkullen som tumlar runt och gnyr är ett resultat av Försvarets avelsprogram för tysk schäferhund. Hundskötaren Emelie Källgren Nygren slår sig ned i valphagen med arbetskläderna på. Ingen utomstående har tillträde till valpstallarna. Det är högsta prioritet att inte få in smitta.

– Det här går inte att jämföra med en privat uppfoäning. Det är så storskaligt och det är supernoga med hygien, säger Emelie.

Hennes chef Sonja Edin visar runt på anläggningen. Ytorna är stora och öppna och det doftar fräscht. På ett par väggar hänger mängder av inramade fotografier på avelstikar och deras valpar – alla har fötts upp här på det som tidigare kallades avelsstation, men som numera heter Försvarets Hundtjänstenhet, FHTE, Avelsavdelning.

Försvarets makt har beslutat att bygga nya lokaler för att ha utrymme att föda upp fler hundar. Önskemålet är att hundstallarna ska ligga mer naturnära än

”Det här går inte att jämföra med en privat uppfoäning. Det är så storskaligt och det är supernoga med hygien”

det här gör, som genom åren blivit omringat av ett handelsområde.

– Vi har kapacitet för cirka 200 valpar per år. Men som omvärlden ser ut i dag ökar behovet av tjänstehundar, säger Sonja.

Från och med 2026 är målsättningen 300 valpar per år.

Det är inte första gången statsmakten har avel i Sollefteå. Mellan 1936 och 1994 fanns här uppfoäning av tjänstehundar.

– Staten tog beslut om att avveckla aveln och räknade med att det gick att förse sig med hundar från den privata marknaden. Men antalet räckte inte till, berättar Sonja.

Efter ett regeringsbeslut 2004 fick Försvarets makt i uppgift att starta avelsverksamhet. Cirka 3 500 valpar har fötts upp sedan dess. Alla tjänstehundsämnen kommer från den egna uppfoäningen.

Valet av just tysk schäferhund grundar sig rasens allsidighet och förmåga att hantera de utmaningar som ställs i tjänst. Hundarnas arbete är antingen att patrullera och bevaka eller att söka vapen, ammunition och andra preparat.

– Om man tittar på de krigsområden som finns kan man föreställa sig vad tjänstehundarna ska klara av att möta under långa dagar flera veckor i följd. De ska ha den uthålligheten. Och oberoende av vem som håller i kopplet ska de vara tillräckligt stabila för att fortsätta jobba, säger Sonja.

En av avkommorna är unghunden Tilo. Hundskötaren Karin Hellquist borstar hans päls medan han står

Full koll på hälsan hos Försvarsmaktens avelshundar och dess avkomor har leg veterinär Anna Edblad.

Inomhusmotion för Tilo. Karin Hellquist, hundskötare, ser till att det går lagom fort.

uppställd på ett trimbord.

– Jag piffar till honom för han ska göra lämplighetstest i morgon. Då får vi se om han passar till militär eller polis. Han är piggt och ställer upp på allt, säger Karin.

Alla hundar testas i Försvarsmaktens lämplighetstest, L-testet, vid 12 till 18 månaders ålder. Det är en första sällning som har visat sig effektiv för att kolla hundens träningsbarhet till tjänstehund.

L-testet gör det lätt att jämföra individer och följa resultatet av aveln långsiktigt.

För de hundar som godkänns väntar ytterligare utvärdering av sådant som inte upptäcks vid ett enskilt tillfälle, såsom deras socialitet samt hur trygga de är i olika miljöer. De genomgår också en medicinsk bedömning av FHTE:s veterinär för att se om de är lämpliga för tjänst.

Andelen hundar som godkänns vid L-test har ökat stadigt. Vid avelsprogrammet start var det runt 40 procent. Nu är det ungefär 70 procent. Cirka 20 procent av de hundar som godkänns tas ut till avel. Övriga godkända hundar prövas till någon typ av tjänst inom Försvarsmakten eller inom Polisen.

”De allra flesta valpningar går bra, men precis som människor är det individuellt – ingen är den andra lik.”

– Vi förser också Hemvärnet med hund. Hundföraren har två år på sig att certifiera hunden. Under utbildningstiden står Försvarsmakten för nödvändiga veterinärkostnader och läkemedel. När ekipaget är certifierat och har genomfört sin första övning övergår ägandeskapet till hemvärnssoldaten.

Det händer också att hundar säljs vidare till de nordiska grannländerna, väktarbolag eller andra myndigheter.

Sonja berättar att det inte bara är aveln som blivit bättre utan också stötningen av fodervärdar.

– Fodervärdens roll är superviktig. Fodervärdarna träffas i regel flera gånger i månaden med sina fodervärdskonsulter.

FHTE Avelsavdelning i Sollefteå

Varje år föds omkring 200 valpar, som placeras ut till fodervärdar när de är 8-10 veckor. Vid 12-18 månaders ålder lämplighetstestas hundarna. Ungefär 70 procent godkänns för vidare utvärdering inom Försvarsmakten eller Polisen, alternativt till avel. Försvarsmaktens hundar registreras i Svenska Kennelklubben och uppfödningen följer samma regler som privata uppfödare gör.

Källa: Försvarsmakten

Hundskötaren Emelie Källgren Nygren rastar dräktiga Reda, 3 år.

Testassistent Therése Jonsson ser till att momenten utförs så likartat som möjligt i L-testen.

Det optimerar resultaten på L-testen. Vi har också många återkommande fodervårdar. Vissa har haft över tio hundar så de är väldigt duktiga.

Valpar på plats

Avelshanar går i tjänst, medan avelstikar bor kvar hos sina fodervärdsfamiljer. En av dessa avelstikar har nyligen kommit till FHTE Avelsavdelning för att bli parad. Hon blickar lugnt ut genom glasrutan från sin box i ankomststallet. Här luktar det starkt av rengöringsmedel. Informationstavlor är uppsatta för att all personal ska ha full koll på hundarna. Rejält med foder står upptravat i köket intill. Det går åt en säck per hund och månad.

– Dräktiga tikar kommer hit från sina fodervårdar tre veckor innan de ska valpa. Tiken är här första veckan, sedan får hon flytta över till valpstallet med en större box där hon kan bo in sig, säger Sonja.

Hundskötaren Emelie har lämnat leken i valphagen. Hon trycker in koden på gallergrinden för att gå ut och rasta tiken Reda, 3 år, som är dräktig med sin första kull. Isen ligger blank på gångvägen och kängorna glider betänkligt när Emelie går.

– De allra flesta valpningar går bra,

men precis som för människor är det individuellt – ingen är den andra lik. Jag tror inte att Reda har så många valpar för hon är ganska tunn, säger hon.

Reda är på dygn 55 i dag och än så länge verkar allt lugnt. När det väl är dags för valpning skiljer sig tikarna mycket åt. Vissa vill vara i fred, en del vill att man håller dem i tasserna, berättar Emelie.

I rastgården står Sajka, mamman till valparna som lekte i valphagen tidigare. Hon ger ifrån sig ett vaksamt skall.

Sonja Edin, chef för FHTE Avelsavdelning i Sollefteå.

– Hon är en jättetrevlig tik. Jag minns Sajka som liten bebis för jag har en film på när vi stödmatar henne, säger Emelie. ●

Tidigare hundavel i Sollefteå

- **År 1936** grundas Arméhundskolan av Försvarsmakten. Aveln var bredare och skulle förse Försvarsmakten, Polisen, Tullen och Kriminalvården med hundar.
- **År 1962** byter den namn till Arméns hundskola.
- **År 1970** byter den namn till Statens hundskola i samband med att den blir civil.
- **År 1992** upphör Statens hundskola att vara statlig och Sveriges hundcenter AB grundas med Sollefteå kommun och staten som ägare.
- **År 1994** blir Sollefteå Kommun ensam ägare och skolan bolagiseras. Aveln av tjänstehundar till Försvarsmakten och Polisen avslutas.
- **År 1996** säljs skolan till Synskadades Riksförbunds företagsgrupp som driver företaget Hundskolan i Sollefteå och föder upp ledarhundar till och med år 2002 då det försätts i konkurs.

”Det bästa med vår avel är avkommeprövningen”

Det ligger ett noggrant detektivarbete bakom varje parning.

– Matchmaking är en del av mitt jobb – vi är ett helt team som jobbar med det, säger Fanny Bergevi, biträdande avelsansvarig vid FFHTE Avelsavdelning.

TEXT ANNA CARLEHED FOTO JOHAN GUNSÉUS VIKDAHL

Husdjursvetaren Fanny är spindel i nätet för avelsprogrammet. Hennes arbetsplats ligger i Botele Udd utanför Märsta, vilket är samma plats som Försvarets tjänstehund utbildas på.

– Vi har väldigt bra kontroll på vår avel. Vi har otroligt mycket dokumenterat om varje individ från valplådan till färdig tjänstehund. Det är unikt med ett så stort avelsprogram, säger Fanny.

Avelshannar får tre provkullar och nedärvningen utvärderas innan de eventuellt paras fler gånger. En äldre hanhund kan också utvärderas utifrån hur han fungerat i tjänst samt huruvida han utvecklat någon sjukdom.

Parningsåldern för både hanar och tikar är vanligtvis från två år och uppåt. Tikarna paras aldrig med samma hane mer än en gång. En tik får lämna max fem kullar efter sig, antalet kan variera utifrån tikens form och utvärdering av hennes avkommor.

– Det bästa med vår avel är vår avkommeprövning. Tikarna får två kullar med olika hanar. Sedan får hon vila medan vi utvärderar kullarna. Våra

hundskötare tittar på vilka modersinstinkter tiken har. Via forskning har man sett att moderns omvårdnad är betydelsefull både gällande mentala egenskaper och hur immunförsvaret utvecklar sig för valparna, säger Fanny.

Försvarets tjänstehundar behöver ha hög arbetsvilja, vara energiska och uthålliga samt mentalt stabila med hög självtillit. Deras anpassningsförmåga är en av de avgörande faktorerna för om de kommer att lyckas. De ska kunna bo hos fodervårdsfamilj och sedan hos en hundförare inom Försvaretsmakten. Men de ska också kunna stå i hundgård.

Viktiga avelsverktyg

För hundar av rasen tysk schäferhund som föds upp av privata uppfödare är en av målsättningarna att så många som möjligt ska göra Mentalbeskrivning Hund, MH, eftersom det är ett utvärderingsverktyg för aveln. Eftersom Försvaretsmakten har ett eget utvärderingsverktyg för mentaliteten, L-testet, som genomförs på alla avkommor, genomför myndigheten enbart MH på sina avelsdjur.

En sund exteriör för god hållbarhet är

Valparna föds upp i Sollefteå.

lika viktigt i avelsarbetet som hundens mentalitet. En grundläggande förutsättning för tjänstehundar är att de är friska och fysiskt starka. Försvaretsmakten avlar inte för ett specifikt utseende. >

Biträdande avelsansvarig Fanny Bergevi och Tassla, 2 år, som utbildas till patrullhund i Märsta.

”Vi har sett en positiv förbättring hos våra hundar.”

Alla hundar röntgas för höftledsdysplasi, HD, och armbågsledsdysplasi, ED. Inför planerade parningar tar Fanny hjälp av Försvarmaktens egen Hunddatabas och SKK Avelsdata på webben.

– När man gör en provparning på SKK Avelsdata får man en förutsägelse om vad kullen kan få för ledstatus. Våra egna kriterier är att den alltid ska vara över 100. Det står för att man förväntar sig att avkommorna får bättre ledstatus än rasen i genomsnitt. Vi har sett en positiv förbättring hos våra hundar. Ledproblematiken blir bara mindre och mindre.

Försvarmakten har sedan 2019 även valt att röntga länderyggen på sina hundar för att se om de har en extra ländkota eller ej, en defekt som förekommer inom schäfferrasen. Det förhindrar inte att hunden kan gå i tjänst. Men Försvarmakten undviker att avla på hundar med förändringar i ryggslutet, eftersom det är något som kan påverka hundens hållbarhet i längden.

En del schäfrar drabbas av hudproblem.

– Inom schäfferrasen förekommer sjukdomen atopisk dermatit. Det är en hudsjukdom med klåda som dominerade symtom. Den vanligaste orsaken är att hunden reagerar på ämnen i omgivningen såsom dammkvalster, förrådsqualster och pollen. Att kartlägga vad hudproblemet beror på är svårt då det även kan vara kopplat till foderallergi, förklarar Fanny och fortsätter:

– Problemet är att hudsjukdom är komplext eftersom den både är ärftlig och påverkas av miljön.

Försvarmakten använder en hudskala

Kamplust är en viktig egenskap som testas i Försvarmaktens lämplighetstest.

för att bedöma hundens hudstatus innan L-testet. Det har visat sig spegla hundens problem även längre fram i livet, vilket underlättar avelsurvalet.

Strävar efter låg inavel

Fanny och hennes kollegor försöker hitta kombinationer med så låg inavel som möjligt, för att bevara den genetiska variationen. De använder sig bland annat av SKKs Avelsdata. Där beräknas inavelsgraden baserat på fem generationer.

Emellanåt används hanhundar från privata uppfödare i Sverige för att få in nytt blod.

– Vi ser även över möjligheter att kunna hitta samarbetspartner genom NATO-länder som har likvärdiga avelsprogram för tjänstehundar. Det går inte att bedriva avelsprogram med en sluten population, betonar Fanny. ●

Försvarmaktens hundavel

Försvarmakten har i uppdrag att ta fram:

1. Avelstikar till Försvarmaktens uppfödning.
2. Bevaknings- och patrullhundar till Försvarmakten. Sökhundar, som kan söka vapen och ammunition, till Försvarmakten.
3. Patrullhundar till Polisen. Sökhundar till Polisen.

De hundar som inte kvalar in till ovanstående punkter, men som har tillräckligt goda arbeteegenskaper kan gå vidare till:

4. Patrullhundar inom Hemvärnet.
5. Väktarhundar som säljs till vaktbolag

Källa: Sonja Edin

Exteriörbeskrivning stärker avelsarbetet

Hur kan vi säkerställa att våra hundar är friska, funktionella och följer rasstandarderna? Exteriörbeskrivningar är ett av flera viktiga steg i arbetet med att bevara och förbättra våra raser. Det skapar en bättre grund för både avel och hälsa med hundens bästa i fokus.

TEXT KARIN WANDRELL

FOTO: ADBESTOCK

En exteriörbeskrivning är mer detaljerad än ett vanligt utställningsomdöme. Här granskas allt, från tänder och testiklar till längd, höjd och bröstdjup. Rörelserna bedöms också, liksom hur hundens kropp förhåller sig till rasstandarderna.

– Rasstandarderna fungerar som en "bibel" för varje ras. Den sätter ramarna för vad som är önskvärt och korrekt, förklarar Yvonne Brink, exteriördomare och sammankallande i utskottsgruppen exteriör/utställning inom Avel och hälsa. Arbetet med exteriörbeskrivningar är mycket viktigt, eftersom det bidrar till att bevara och utveckla våra raser.

För att bli korad måste hunden, utöver ett godkänt mentaltest, också godkännas vid exteriörbeskrivningen. Bedömningen görs antingen av en exteriördomare eller en utbildad beskrivare från rasklubben. Syftet med korning är att ge uppfödare en grund för sitt fortsatta avelsarbete och att öka hundägares kunskap om sina hundars beteenden och egenskaper.

–Vi skriver aldrig ut kvalitetspris som "good", "very good" eller "excellent". Den

lägsta nivån för godkännande är alltid "good". Det gör att man kan känna sig trygg i att hunden håller en viss standard rent exteriört., berättar Yvonne.

För att få kvalitetspriser måste hunden delta i en officiell utställning. Här graderas hundarna och de som får "excellent" tävlar sedan i konkurrenssklass. Här kan även hundar som är "very good" delta - om inte minst fyra har fått "excellent".

Om man som uppfödare exteriörbeskriver en hel kull blir det enkelt att få en samlad bild. Läger man dessutom till höft- och armbågsröntgen, går det med större säkerhet att bedöma kullens kvalitet. Det hjälper uppfödaren att välja ut vilka hundar som eventuellt ska användas i avel och bidrar till att säkerställa att hundarna är sunda, både mentalt och exteriört.

Friska och arbetsvilliga hundar

Det är inte enbart bruksraser som använder sig av exteriörbeskrivning. Vissa rasklubbar utanför SBK delar ut officiella titlar om hundarna exempelvis har genomfört både BPH (Beteende – och personlighetsbeskrivning hund) och en

exteriörbeskrivning. Mental- och exteriörbedömningar används alltså på flera sätt och är viktiga verktyg inom avelsarbetet.

– När det gäller prioriterade egenskaper är målet att hundarna ska vara friska, rörliga, trevliga och arbetsvilliga. De ska klara krångliga och stressiga situationer utan att bli överbelastade. De här egenskaperna är särskilt viktiga för bruksraser, där kraven på hundarna är höga, säger Yvonne.

Rasklubbarna ansvarar för att registrera exteriörbeskrivningarna i Lathunden, en databas som används för att ta fram statistik för en viss ras. SBK beställer rasdatafiler från Svenska Kennelklubben två gånger per år och dessa skickas sen vidare till respektive rasklubb. Här samlas även information från HD- och ED-röntgen (höftdysplasi och armbågsfel), ögonlysningar och andra officiella tester. Det gör det enklare att analysera rasutveckling, identifiera trender och fatta bättre avelsbeslut. För att hålla systemet aktuellt och effektivt utbildas funktionärer regelbundet i att använda Lathunden.

– Rasstandarderna "ägs" av rasens hemland och förvaltas av dess huvud-

klubb. Om den svenska rasklubben vill ändra något i rasstandarden bör förslaget först skickas till huvudklubben i rasens hemland. Oavsett ras är det alltid hemlandet som har sista ordet när det gäller förändringar i standarden, säger Yvonne.

I dag ställer både myndigheter och samhället i stort högre krav på både hundar och deras ägare. Hundar är inte längre lika självklara i vår vardag. Negativa händelser som rapporteras i media har också påverkat synen på hundhållning.

– Därför är det ännu viktigare att säkerställa att de hundar som avlas fram är balanserade, både mentalt och fysiskt. I slutändan handlar det om att sätta hundarnas bästa i fokus. De ska se ut och fungera enligt rasstandarden, men det är också viktigt att standarden främjar deras hälsa och funktionalitet, menar Yvonne. Vissa standarder kan ifrågasättas, men vårt ansvar är att bevara och förbättra raserna på bästa möjliga sätt. Här gör många uppfödare ett jättearbete.

Förslag på sänkt ålderskrav

Utskottet för Avel och hälsa arbetar just nu med ett förslag som går ut på att sänka ålderskravet för exteriörbeskrivning från 18 till 12 månader vid kommande regelrevidering.

– Redan vid 12 månaders ålder är hunden tillräckligt utvecklad för en korrekt bedömning – något som dessutom skulle förenkla för uppfödare att kombinera exteriör- och mentalbeskrivning, säger Yvonne. Att få den typen av värdefull information tidigt stärker både avelsarbetet och klubbarnas uppföljning av rasens utveckling.

Till hösten planeras en ny beskrivarkonferens. Då ska både nya och erfarna beskrivare få möjlighet att träna med hundar och uppdatera sina kunskaper.

– Ett annat helt nytt initiativ som vi hoppas ska bli framgångsrikt är en vidareutbildning för exteriörbeskrivare som vill bredda sin kompetens till fler raser än sin egen. Det ser lovande ut och vi ser fram emot att komma igång, säger Yvonne. Intresset för exteriörbeskrivningar växer eftersom många ser det som ett otroligt värdefullt verktyg. Vi vill också fortsätta utveckla arbetet med att förbättra både rasernas kvalitet och kunskapen om dem framöver. ●

Yvonne Brink mäter mankhöjden på en rottweiler.

FOTO: PRIVAT

Så går en exteriörbeskrivning till

En exteriörbeskrivning är en objektiv beskrivning av hundens exteriör, jämfört med rasstandarden. Den används för att vara säker på att hunden har den exteriör som är typisk för rasen.

1. Registrering: Ägaren anmäler hunden till exteriörbeskrivning via SBK Tävlings. Här lägger arrangörer från både rasklubbar och lokalklubbar in samtliga prov och tävlingar. För att delta officiellt i exteriörbeskrivningen måste hunden ha fyllt 18 månader.

2. Beskrivning: En auktoriserad exteriörbeskrivare eller domare som är auktoriserad på rasen går igenom hunden och fyller i ett protokoll med upp till 130 parametrar. Alla detaljer beskrivs utifrån rasstandarden. Mankhöjd, bröstomfång och kroppslängd mäts. Detaljer som huvud, hals, kropp, förbröst, svans, benställning och päls beskrivs.

3. Godkänd: Om hunden blir godkänd betyder det att den är av minst kvaliteten "Good". Man kan bara bli godkänd respektive underkänd.

Att möta krävande hundars behov

Kan vi ge fler krävande hundar en trygg vardag? I november samlades 43 SBK Lärare för att hitta svaren – och lära sig metoder som gör skillnad för både hundar och deras ägare.

TEXT OCH FOTO KARIN WANDRELL

En snöig och kall helg i slutet av november har SBK Lärare från hela landet samlats för att lära sig mer om hur de kan hjälpa fler krävande hundar. På Norra Stockholms Hundcenter i Täby förvandlas dagens teori till praktiska övningar under ledning av Åke Naalisvaara och Anna Jonsson från Bastard K9. Två förearekipage har valts ut för att få värdefulla råd om hur de kan träna sina hundar och hantera utmaningar som hundmöten.

Lärarna agerar observatörer med möjlighet att ställa frågor, diskutera och reflektera kring de metoder som demonstreras. Fokus ligger både på de tekniker som används och på att förstå orsakerna bakom hundarnas beteenden.

Nathalie och Peter Johanssons hund Pompe, en labradoodle på snart tre år, är till vardags assistanshund till deras autistiska son. Familjen tog själv på sig träningen med hjälp av uppfödaren och hundtränaren, men stötte snart på stora utmaningar – särskilt vid hundmöten.

Redan vid 6-7 månaders ålder började

Pompe göra utfall och skälla, trots valpkurser och socialisering. Träning med belöningar, avledning och kroppskontroll har gett begränsade resultat, och han kräver stort avstånd för att hantera möten. Hemma är han däremot lugn och tålmodig, särskilt med barnen, och hanterar både kloklippning och bad utan minsta problem.

– Pompe har stora problem vid hundmöten och reagerar starkt på katter och hästar – med en stark drift att jaga dem. Dessutom är han översocial och vill fram till allt och alla han möter. Vi har successivt fått bukt med reaktionerna på människor, cyklisterna och liknande, men hundmötesproblematiken kvarstår, berättar Nathalie. Han behöver tydliga ramar och en klarare riktning, något vi hittills inte riktigt har lyckats ge honom.

På den gröna övningsplanen börjar Pompe träna följsamhet och sittkommando i en lugn miljö. Övningarna blir sedan gradvis svårare med mindre störningar inlagda. Efter lite bus och koncentrationssvårigheter i början börjar Pompe till slut ta till sig övningar-

na. Det går så bra att Åke ber Anna hämta en av deras hundar för att träna på hundmöten där Pompe sköter sig perfekt.

– Jag är helt överlycklig – det här har verkligen varit värt allt! Jag och Peter är båda lika chockade över hur bra det gick. Vi har haft framgångar förut, men aldrig på den här nivån, säger Nathalie glatt efteråt. I dag insåg jag verkligen vikten av att skapa rätt förutsättningar för framgång. Jag behöver träna på att bygga upp hans förmåga successivt och ge honom möjlighet att lyckas i varje steg. Även om jag inte helt har landat i allt ännu känns det som en tydlig och lovande plan att jobba vidare med.

Förebygg problem tidigt

Utbildningen "Mer krävande hundar - kan vi hjälpa fler" anordnas av utskottet för hundägarutbildning. Det övergripande temat fokuserar på hundens egenskaper – hur de kan vårdas och riktas rätt för att undvika oönskade beteenden. Målet är att förebygga problem som gör att hunden inte fungerar i familjen eller

”Det jag verkligen lärde mig i dag är hur viktigt det är att skapa förutsättningar för framgång.”

samhället – och i värsta fall måste omplaceras.

Fokus ligger på hundens mentalitet och hur hundar med större behov kan få en tryggare vardag och en starkare relation till sin ägare. Många gånger handlar det om att ägaren inte får rätt hjälp i tid, vilket kan leda till att hunden utvecklar strategier eller beteenden kopplade till stress eller upplevt hot. Kursdeltagarna är en blandning av nyexaminerade lärare och erfarna veterarer som varit aktiva sedan 60- och 70-talet.

– Målet är att detta initiativ ska sprida sig vidare som ringar på vattnet till våra instruktörer. Främst handlar det om att inspirera till större intresse för kurser om inlärning och hundens mentalitet som SBK Instruktör steg två och SBK Lärare steg två. Förhoppningen är att fler ska vilja fördjupa sig och utvecklas inom dessa områden, säger Johanna Jervgren som sitter med i utskottet.

Under teoridelen har deltagarna gått igenom olika typer av vanliga problem bland hundägare, framför allt hos de som inte tävlar eller tränar aktivt. Vanliga utmaningar är hundmötesproblematik och rädslor – något många hundägare kämpar med dagligen.

Deltagarna har diskuterat skillnaden mellan hundar som är rädda för något och hundar som är rädda om något. För en hund som är rädd om något kan det handla om vakt eller resursförsvaret, medan en hund som är rädd för något behöver stärkas för att känna sig tryggare.

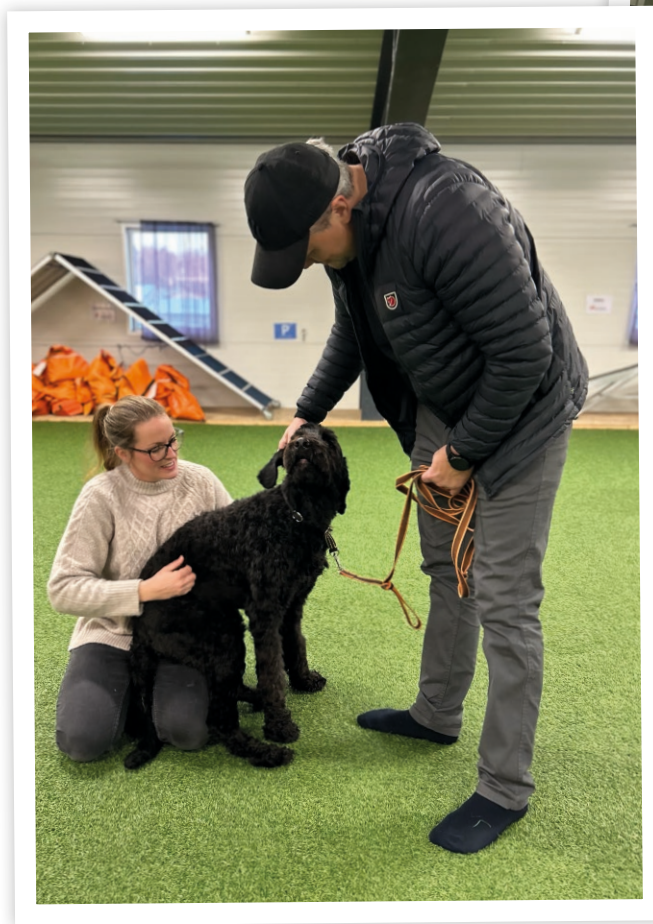
– Val av metoder har varit en central del av samtalen – att anpassa träningen efter hundens individuella egenskaper, som jaktlust, vallning eller vakt. Målet är >

Christina och Isa lärde sig nya knep.

Lärarna följde med i övningarna från parkett.

Nathalie och Peter var både chockade och överlyckliga över dagens framgångar. Nu är det bara att gå hem och försätta träna.

att hitta sätt som snabbt hjälper hunden att förstå vad som förväntas och samtidigt möta dess behov på ett tryggt och effektivt sätt. En central del av utbildningen fokuserar också på hur vi bemöter hundägaren. Vad behöver hundägaren förstå om problematiken för att kunna hjälpa sin hund på bästa sätt? säger Johanna.

Träna på att kommunicera

Det har blivit dags för Isa, en ettårig malinois, att göra entré på planen. Hon har vuxit upp tillsammans med två andra familjehundar på en lantlig gård. Hemma fungerar relationerna mellan hundarna bra, men Isa reagerar kraftigt på möten med andra hundar. Hon kastar sig framåt i kopplet, står på bakbenen och skäller aggressivt, vilket kan se hotfullt ut och ofta leder till att andra hundägare vänder på klacken och går åt andra hållet.

– Det är helt förståeligt eftersom hon ser ut som om hon tänker döda deras hundar. Därför håller jag mig undan från

offentliga platser för att inte skrämma andra hundägare, säger matte Christina Petsén. Det var när jag anmälde oss till en valpkurs som jag upptäckte problemet. Jag tänkte att det var en engångsgrej, kanske för att hon inte hade träffat så många andra hundar. Men det eskalerade och blev bara värre och hon reagerar lika starkt oavsett vilket kön eller ras det är.

Bollar är Isas största passion, vilket gör det svårt för henne att följa Christina och ignorera frestelsen när Anna lockar med en boll i handen. Christina får kämpa ordentligt och det tar en stund innan Isa lyckas och får sin belöning i form av en lekstund – med en boll så klart. Men det blir inget hundmöte denna gång eftersom Åke och Anna inte vill utsätta henne för en svårare situation nu när övningarna gått så bra.

– Det jag lärde mig nu, som jag inte riktigt kunnat förut, är hur jag ska få henne att förstå vad "nej" faktiskt betyder, även i situationer där frestelsen är väldigt stark, som med en boll, en kong

eller en annan hund. Jag fick verkligen möjlighet att träna på hur jag ska kommunicera så att hon förstår, säger Christina.

Isa är hennes första malinois och planen framåt är att satsa på bruks. Just nu ligger fokus på spår, både hårda och urbana. De går även kurser i specialsök, något Isa verkligen älskar. Att få använda nosen gör henne ordentligt trött, vilket är bästa sättet att stimulera henne.

– Det är verkligen jätteroligt att jobba med Isa. Hon är otroligt lättlärd och har mycket energi och vilja. Nu känns det som om jag har fått ett verktyg som verkligen fungerar, även när hon blir helt låst vid ett föremål. Det bästa var att jag successivt fick bättre och bättre kontakt med henne, även när hon var starkt fokuserad på bollen. Hon började lyssna på ett sätt som hon aldrig riktigt gjort förut. Tidigare har hon bara kastat sig fram och tagit det hon vill ha, men i dag kände jag att vi verkligen nådde fram till varandra vilket känns fantastiskt! ●

Liten hund som gör stort avtryck

Trots sin nätta storlek på tre kilo har phalènen Korint visat att även små hundar kan uppnå stora mål. Med envishet och vilja har hon blivit den första av sin ras i Sverige att nå högre klass i bruksprov spår – en prestation som utmanar fördomar om små hundars kapacitet.

TEXT KARIN WANDRELL FOTO KICKI BLOMBACKE

Iregn och kyla kämpade sig phalènen Korint, tre kilo tung och 22 cm hög, tappert igenom bruksprov spår, där många betydligt större brukshundar gav upp. Hon kröp fyra meter genom snöblandat regn, hoppade ett hinder dubbelt så högt som henne själv och tog sig hela vägen till tredje plats och uppflyttning till högre klass. Hon är Sveriges första phalène att ta titeln SPH1 vilket är ett bevis för att även de minsta hundarna kan lyckas med rätt träning, samarbete och en rejäl dos vilja.

Phalène, som betyder nattfjäril på franska, är en variant av papillon, men till skillnad från papillon har phalène hängande öron. Matte och uppfödaren Kicki Blombacke, från Koskullskulle utanför Gällivare, fick upp ögonen för rasen redan som liten när hon fick sin första "tuss". Hemma fanns både sällskaps- och jakthundar hela uppväxten.

–När jag blev äldre och skaffade familj och barn, insåg jag att tiden inte räckte till för jakt och att vara ute på fjället.

Korint visar stolt upp sina priser.

Men jag ville ändå ha en hund, och då tänkte jag att en phalène skulle passa perfekt. Det är en fantastisk hundras som är väldigt underskattad. De är otroligt mångsidiga och ställer upp på allt.

Kicki testade tidigt spår och tyckte det var roligt och under årens lopp har det blivit några viltspårshampionat. Hennes intresse för bruks väcktes ur en vilja att utmana sig själv och sina hundar i en gren som traditionellt domineras av större raser.

Kicki är medlem i Ragunda Bruks-hundklubb i Jämtland trots att det är hela 76 mil från Koskullskulle – en klubb som har blivit en viktig del av hennes och Korints resa. Hon är även tävlingsledare i lydriad och ska snart påbörja en domarutbildning. Det finns även tankar att satsa på bruks i framtiden när hon blivit mer varm i kläderna.

– Jag har en vän i Ragunda som jag brukar hälsa på, och vi försöker planera in gemensam tid för träning och tävling, berättar Kicki. Klubben bryr sig inte om vilken hund du har eller vad du >

Kicki Blombacke föder upp phalène sedan många år tillbaka.

vill satsa på. De finns där som stöd och ställer alltid upp. Jag åker ner så ofta jag kan för att träna, hjälpa till på tävlingar och bidra på olika sätt. Det fungerar riktigt bra, trots avståndet.

Fokuserar på spårarbetet

Korints resa inom bruks har gått snabbt. Att tävla i högre klass innebär fler och svårare moment som till exempel framföregående.

– Vi fick verkligen ligga i under den korta sommaren för att hinna med all träning, berättar Kicki.

Eftersom bruksreglerna är utformade för större hundar, måste små raser kämpa hårdare för att klara momenten.

En apport på ett kilo är till exempel en tredjedel av Korints kroppsvikt. För en schäfer skulle det motsvara en apport på runt 12–15 kilo. Kicki har därför valt att anpassa träningen för att skydda Korint och undvika skador.

– Jag vet att hon kan klara både kryp och tunga apporter, men jag vill inte utsätta henne för något som känns

orimligt eller riskabelt bara för att samla poäng, säger Kicki. Därför har jag valt att hoppa över moment som tung apport och platsliggning i högre klass. Istället fokuserar jag på Korints starka sidor, som spårarbetet, där hon har visat sig vara enastående. Med rätt strategi går det att kompensera för de bortvalda momenten och ändå nå framgång i tävlingar.

För Korint, som älskar att arbeta, är spårträningen lika mycket glädje som prestation. Kicki berättar att de spenderar mycket tid i skog och mark.

– Eftersom Korint har utmärkt grundkondition, behöver hon inte långa spår för att prestera. Jag fokuserar istället på kortare motivationsspår där hon får känna sig duktig och lyckas. Det bygger både självförtroende och arbetsglädje, och det är det viktigaste för mig.

Med en barmarkssäsong som varar från juni till september är träningsperioden kort men intensiv. Under dessa månader ligger fokus på att finslipa tekniken och förbättra det som behövs. Under vintern vilar spårträningen helt. Kicki undviker att trampa spår i snön

”För mig är det ett bevis på att fördomar kan övervinnas och att bruks är en sport där alla – oavsett ras eller storlek – har en plats.”

Korint älskar att träna med Kicki.

för att inte riskera att Korint börjar använda synen mer än nosen. Då är det istället rallylydnad, lydnad och agility som gäller för att hålla igång både kropp och knopp.

– Hon har tagit startklassdiplom i lydnad och tävlar i avancerad klass i rallylydnad. Hon är så ivrig när vi startar upp spår på våren, trots det långa uppehållet, och tappar aldrig något. Tack vare att hon är lättlärd och full av energi fungerar vårt upplägg väldigt bra. Jag ställer även ut en del. Det är inte något jag brinner för, men som uppfödare är det viktigt att även den biten finns med.

Övervunnit alla fördomar

När Kicki och Korint först började dyka upp på brukstävlingar var reaktionerna ofta förutsägbara. "Åh, vad söt!" eller "Gud, så gullig!" följdes snart av en skeptisk blick och frågan: "Jaha, du ska köra bruksprov spår?" Men prestationerna på tävlingsplanen talar för sig själva. När Korint inte bara klarade momenten

utan också placerade sig – och ibland slog betydligt större och mer rutinerade hundar – förändrades attityderna snabbt.

– Nu får vi snarare ryggdunkar och kommentarer som "Ni är så jäkla häftiga!," berättar Kicki med ett leende. För mig är det ett bevis på att fördomar kan övervinnas och att bruks är en sport där alla – oavsett ras eller storlek – har en plats.

Hon lyfter en viktig poäng: bruks har en tuffare stämpel jämfört med lydnen, vilket kan avskräcka nybörjare från att ens våga prova. Många förknippar sporten med stora, kraftfulla brukshundar och krävande moment som verkar ouppnåeliga för mindre raser. Men Korints resa visar att storlek inte behöver vara ett hinder och att brukssporten skulle kunna bli mer inkluderande.

Korints halvbror Keso, som snart blir två år, är betydligt större än sin syster. Han väger över fem kilo och har potential att bli en ännu bättre spårhund. Han har redan tagit lydnadsdiplom i startklass och har debuterat i rallylydnad.

Han är en härlig hund med massor av energi och potential, så Kicki ser fram emot att fortsätta träna och tävla både lydnad och bruks med honom.

– Då vågar jag nog till och med köra den tunga apporten. Det är ingen hemlighet att brukset behöver mer folk. Det finns så mycket glädje och samarbete i sporten, men vi måste tänka om och sänka trösklarna för att fler ska våga sig in. Det skulle gynna både sporten och alla hundägare där ute som sitter på små stjärnor som Korint och Keso, avslutar Kicki. ●

Tävla i bruksprov spår

Spårarbete tillhör tävlingsgrenen bruksprov. Alla registrerade hundar i SKK får tävla i bruksprov. Inom bruksprov spår kan du tävla i fyra klasser; appell-, lägre-, högre- och elitklass. I elitklassen tävlar du för att få certifikat. När du har tre certifikat blir hunden spårhundschampion. Går det riktigt bra finns det chans att tävla i SM.

Sveriges första mötesplats för hundsport och tjänstehundar

Den 1-2 mars 2025 är det äntligen premiär för Elmia Hund.

En ny mässa som hyllar hundsport, tjänstehundar och det aktiva hundlivet – allt i samarbete med Svenska Brukshundklubben.

TEXT KARIN WANDRELL

Idén till Elmia hund föddes under en innovationsdag på Elmia där personalen samlades för att dela idéer och tänka nytt. Mässansvarige Mikael Ström, en eldsjäl med över 20 års erfarenhet inom hundvärlden, såg behovet av en plats där hundsport och tjänstehundar kan stå i rampljuset. Som tidigare ordförande och tävlingsansvarig i Jönköpings Brukshundklubb har han bland annat varit med och arrangerat två svenska mästerskap.

– Elmia Hund fyller ett tomrum – det är en mässa som hyllar det aktiva hundlivet, där fartfyllda tävlingar, uppvisningar och inspirerande föredrag tar plats istället för traditionella hundutställningar.

En del av mässan är helt dedikerad till tjänstehundar, från sociala tjänstehundar och specialsökhundar till polis- och väktarhundar. Det finns en särskild yta för uppvisningar, där besökare kan se hur tjänstehundar arbetar, exempelvis med preparatsök.

– Jag insåg tidigt att det saknas en samlingsplats för tjänstehundbranschen.

Det är svårt för både företag och organisationer att navigera: Vad kan man förvänta sig av en leverantör? Vad ska tjänsten kosta? Vilken kvalitet kan man kräva, och vilka regelverk gäller? Vi vill skapa en plattform där nya aktörer och företag kan samlas för att dela erfarenheter och tillsammans utveckla standarder.

Elmia Hund pågår under två dagar i tre av de fyra mässhallarna. Två konstgräsplaner kommer att vara i bruk för tävlingar och uppvisningar, och en hel hall är dedikerad till tävlingar. Bland annat kommer hundcoachen Fredrik Steen hjälpa till både med scenprogram och den inofficiella bruksrasutställningen.

Här finns även två scener - den ena med fokus på tjänstehundsarbete, den andra för allmän hundinspiration och kunskap. Besökarna kan välja bland 50 föredrag och djupdyka i en mängd olika ämnen kopplade till hund. Dessutom arrangeras officiella tävlingar i bland annat freestyle, specialsök och rallylydnad samt demonstrationer av frivilliga försvarsorganisationer och inte minst – föredrag av MSB, Myndigheten för

samhällsskydd och beredskap. Bruksraserna blir också uppmärksammade med en inofficiell utställning arrangerad av Svenska Collieklubben, komplett med exteriörbeskrivningar och tävlingar.

– Eftersom vi vill komplettera, och inte konkurrera, med andra stora hundmässor, satsar vi mindre på utställningar. Däremot är utställningsdelen viktig så att vi tillsammans med Svenska Brukshundklubben kan lyfta frågor om avel, hälsa och fysiologi. Det blir en del av helheten på mässan, säger Mikael.

Aktivt hundliv i fokus

SBK är ofta den första kontakten hundägare har när de köper sin första hund. Man går valpkurser eller grundkurser, och klubben finns på cirka 300 platser runt om i landet, från söder till norr. Det är en organisation med en stark allmännyttig funktion, särskilt genom sin kursverksamhet och utbildningar.

– Tillsammans med Svenska Brukshundklubben sätter vi det aktiva hundlivet i rampljuset. För SBK är mässan en unik chans att visa sin mångsidighet,

”Tillsammans med Svenska Brukshundklubben sätter vi det aktiva hundlivet i rampljuset.”

locka nya medlemmar och förnygra sin medlemsbas, säger Mikael.

SBK centralt och Smålandsdistriktet kommer att ha egna monstrar. Lokalklubbarna bidrar genom att arrangera tävlingar. På så sätt kan man visa upp sin verksamhet genom aktiviteter, tävlingar och kunskapspridning.

– Det är ett samarbete där vi lyfter varandra och skapar mervärde för både våra besökare och SBK:s medlemmar, säger Mikael. Vi räknar också med att ha cirka 100 utställare på plats. Det kommer vara allt från företag som säljer hundkoppel och utrustning till aktörer som utbildar och samarbetar med exempelvis Tullen, Försvarmakten och Polisen. Det känns otroligt spännande att se hur det kommer att utvecklas. Vi hoppas och tror att det kommer komma runt 10 000 besökare.

– Kom hit och träffa vaktbolag, Polisen, MSB och andra organisationer som arbetar med sök- och räddningshundar. Missa inte chansen att uppleva en unik helg fylld av fartfyllda tävlingar, spännande föredrag och möten med några av Sveriges mest inspirerande aktörer inom hundsport och tjänstehundsarbete, säger Mikael.

Elmia Hund är mer än en mässa – det är en plats där passionen för hundar står i centrum och där nya möten, kunskaper och inspiration väntar runt varje hörn. Oavsett om du är nybliven hundägare, aktiv tävlande eller bara nyfiken på hundvärlden finns här något för dig. Många är också nyfikna på hur hundar kan användas i olika samhällsviktiga uppdrag, till exempel vid olika organisationers sökinsatser. ●

Elmia Hund 2025

När: 1–2 mars 2025.

Var: Elmia-mässan, Jönköping.

Vad: Hundsport, tjänstehundar, föredrag, tävlingar med mer.

Samarbetspartner:

Svenska Brukshundklubben.

Föväntat antal besökare: 10 000.

Läs mer på: www.elmia.se/hund/

ILLUSTRATION: ADOBESTOCK

Hemligheten bakom starka team

Vad gör en träningsgrupp framgångsrik? När personer med olika bakgrunder och ambitioner samlas kring ett gemensamt mål, uppstår både möjligheter och utmaningar. Gruppens dynamik påverkar inte bara prestationen, utan även medlemmarnas trivsel, motivation och långsiktiga utveckling.

TEXT KARIN WANDRELL

När Kenth Hultqvist, tidigare förbundskapten för svenska bandylandslaget, började skriva en barnbok om sina två hundar – mopsen Semlan och spetsen Stella – och deras resa för att förstå och acceptera varandra trots sina olikheter, tänkte han knappast att den skulle bli en lektion i gruppdynamik.

En viktig del av Kenths filosofi är nämligen att framgångsrika team byggs på tillit, glädje och gemensamma mål – precis de principer han beskriver i Hundkusinerna. Där lyfter han fram en enkel men kraftfull idé: oavsett hur olika vi är, ska vi vara hyggliga mot varandra.

– Jag tycker att det är en fin tanke. Trots våra olikheter måste vi ändå hitta sätt att samarbeta och lyfta varandra. Ja, helt enkelt vara hygglos, som Stella och Semlan är i boken. Nu är båda borta, men lever vidare i böckerna och det känns bra. Eller som barnbarnen säger: ”Nu träffas de och leker i hundhimlen”, säger Kenth.

Han har en lång karriär bakom sig som ledare inom idrottens värld och kan stoltsera med fyra VM-guld, fem SM-guld och utmärkelser som Årets Fair Play-pris. I dag driver han företaget Ledartröjan AB, där han utbildar och föreläser om ledarskap och gruppdynamik.

Vad är det då som gör att en grupp, ett lag eller ett team fungerar riktigt bra? Det finns några grundläggande pusselbitar som ofta dyker upp, och en av de viktigaste är tillit. När medlemmarna litar på varandra och känner sig trygga skapas en atmosfär där idéer och tankar kan delas fritt – utan att konstant värderas. Det är den öppenheten och tilliten som gör att gruppen växer tillsammans.

Använd glädje som motor

En annan viktig bit är möjligheten till utveckling. Alla ska känna att det finns utrymme att växa, oavsett vilken nivå de befinner sig på. Det handlar om att acceptera och uppskatta olikheter, där varje medlem bidrar med sitt unika perspektiv. Att respektera varandra, även om man inte alltid håller med, är en förutsättning för att hålla gruppen samlad inom de gemensamma ramarna och värderingar man har satt upp.

– Det är här energin och synergien kommer in. När alla i gruppen vill bidra till att göra varandra lite bättre händer något. Helheten blir större än summan av delarna. Det är när alla arbetar mot samma mål som gruppen verkligen når sin fulla potential, säger Kenth.

Men det handlar inte bara om mål och samarbete – glädje är också en avgörande

faktor. I en välfungerande grupp finns det utrymme för skratt, gemenskap och positiv stämning. Oavsett om man siktar på att tävla eller tränar för nöjes skull, fungerar glädjen som en motor som stärker banden mellan medlemmarna.

För att en grupp ska hålla ihop och nå sina mål är det viktigt att målen är tydliga och gemensamma från start. Oklara riktlinjer kan skapa förvirring och splittring. När gruppen sätter upp mål tillsammans blir det lättare att koordinera träningen, hålla fokus och undvika missförstånd.

– En gemensam vision är större än ett mål – den binder samman gruppen och hjälper den att navigera mot samverkan och framgång. Tydliga mål fungerar som en kompass som visar riktningen, skapar samsyn och ser till att alla strävar åt samma håll, säger Kenth.

En ny träningsgrupp består nästan alltid av en mix av olika mål och förväntningar. Vissa har höga tydliga ambitioner medan andra är där för att ha kul, njuta av gemenskapen och få lite kvalitetstid med sin hund. Utmaningen är att skapa en balans som fungerar för alla – och där ingen känner sig utanför.

Om gruppen har en tydlig ledare blir det ofta enklare att hålla ihop. Ledaren kan sätta tonen och från första början

Kommunikation, gemensamma mål och respekt för varandra kommer man långt med i en grupp.

förmedla att det är helt okej att ha olika ambitionsnivåer. Det viktiga är att prata om hur man ska hantera det. Det kan göras redan vid inbjudan eller första träffen – en enkel påminnelse om att alla är välkomna precis som de är. Men även i grupper utan en formell ledare är det viktigt att förstå och respektera att alla deltar på sina egna villkor.

– När skillnader i ambitioner hanteras rätt, kan gruppen bli en plats där olikheterna faktiskt stärker gemenskapen. Men om någon känner att deras mål inte tas på allvar kan det skapa spänningar. Därför är det viktigt att ingen lämnas utanför eller känner sig mindre värd, säger Kenth.

Formellt och informellt ledarskap

Om någon med högre ambitioner börjar sätta press på de som inte delar samma mål, kan det lätt bli dålig stämning och obalans.

– Då kan de med mindre prestations-tänk känna sig bortprioriterade. Våga ha en öppen dialog och prata om vad gruppens syfte är och vad den behöver för att alla ska trivas, menar Kenth.

När det saknas en formell ledare blir självledarskapet viktigt. Men även här behövs en tydlig riktning. Då är det bra om någon med erfarenhet tar ledningen

och säger: "Så här gör vi i dag."

Det uppstår lätt konflikter när ambitionerna skiljer sig åt och det saknas en formell ledare. Om någon börjar kritisera andra eller låter sitt ego ta över, påverkas gruppens dynamik negativt.

– När konflikter uppstår är det viktigt att först förstå vad som har hänt – handlar det om enskilda personer eller hela gruppen? En tydlig ledare kan göra stor skillnad, men även utan ledare går det att lösa problem genom att prata öppet och respektfullt, menar Kenth.

Om gruppen tidigt har pratat om hur man ska hantera oenigheter, blir det lättare att hitta lösningar tillsammans där konflikter får mindre utrymme att växa.

– Men konflikter eller motgångar, som förluster eller misslyckanden, kan också vara fantastiska tillfällen att utveckla en grupp. Konflikter är en naturlig del av gruppdynamiken, och om de hanteras på rätt sätt kan de stärka gruppen istället för att förstöra den. Ju bättre man blir på att möta och lösa konflikter, desto starkare och mer harmonisk blir gruppen.

Skapa ett positivt klimat

För att motverka negativ energi är det viktigt att klargöra redan vid första mötet att alla har ett gemensamt ansvar

för att skapa ett positivt klimat och att fokus ligger på att lyfta det som fungerar och ge varandra positiv feedback. Det ska vara tydligt att negativitet eller att "leta minus" inte hör hemma i gruppen.

– Om någon däremot sprider negativ energi i form av "små minus", är det bäst att prata med personen enskilt. Ta upp det direkt och koppla tillbaka till gruppens syfte, exempelvis genom att säga: "Vi har kommit överens om att skapa ett positivt klimat. Tycker du att det här ligger i linje med det?" På så sätt kan du tydligt, men respektfullt sätta gränser och hjälpa personen att reflektera över sitt beteende, råder Kenth. Det handlar inte om att vara hård eller dömande, utan om att visa att det finns ett annat sätt att arbeta tillsammans.

En framgångsrik träningsgrupp handlar om så mycket mer än bara prestation. Genom tydlig kommunikation, gemensamma värderingar och ett gemensamt ansvar för stämningen i gruppen kan man inte bara lösa konflikter och hantera olikheter – man kan också bygga en kultur som håller i längden. Oavsett om målet är att tävla på hög nivå eller bara ha roligt tillsammans, är grunden densamma: en trygg och positiv plats där varje medlem kan trivas och utvecklas. ●

”Vi vill att hunden är engagerad och involverad i träningen”

Hundträning är en process ständigt i rörelse. Det kan liknas vid en resa på en slingrig väg med många upp- och nerförsbackar. I det långa perspektivet går dock resan förhoppningsvis uppåt. Att hunden med tiden blir allt säkrare och kunnigare, trots många stunder av bakslag och behov av problemlösande.

TEXT OCH FOTO KENTH OCH NIINA SVARTBERG

Under inläringen uppmunt-
rar vi tänkandet hos
hunden. De hjälper vi
använder är till för att få
igång inläringen av
beteendet, för att få hunden att göra rätt
de första gångerna. Det som ska få
hunden att vilja göra rätt på sikt är dess
engagemang för att få loss belöningen. I
vårt träningssystem ingår belöningsignal
för att markera rätt beteende. Förutom
typ av belöning är belöningsriktning ett
verktyg som vi använder oss mycket av.
Eftersom alla belöningar ändå innehåller
en riktning kan man ge belöningen ur en
gynnsam riktning i början. Dessutom
ingår en pedagogisk felsignal för att
informera hunden om att ”det där duger
ju inte för belöning”. Tanken med
felsignalen är att hunden envist ska
försöka igen.

Belöningskriterier är nog det främsta
verktyget för utveckling. Vi tror på att
utmåna hunden i träningen. Därför
minskar vi ganska snabbt ner hjälper och

ersätter med kriterier: ”Gör du hyfsat rätt
blir det belöning!”. Vi vill att hunden är
engagerad och involverad i träningen,
vilket också är effektivt. Tänkande
hundar förstår snabbare, och lär sig
lättare vad de håller på med och vad de
ska göra för att få loss belöningen. Vi vill
nyttja hundens fulla kapacitet – vi gillar
smarta hundar!

Utgå från hunden

När du skapar målsättningar och sätter
kriterier i din träning är det viktigt att du
har med dig att alla hundar inte kan få
precis samma utförande av momenten.
Alla hundars fria följd kan till exempel
inte se lika ut, och alla hundars stoppte-
nik kan inte bli densamma. Det beror på
att hundar har olika förutsättningar. Det
är precis som att vi människor är olika
när det gäller våra förutsättningar. Vi
kan alla med träning lära oss att spela
fotboll, dansa foxtrot och sjunga ledmo-
tivet i musikalen Sound of Music, men vi
kommer att göra det på lite olika sätt.

Träningen blir mycket effektivare om
man utgår från sin hundindivid och dess
förutsättningar, och har som målsättning
att få fram den bästa versionen av sin
träningskamrat.

100 % rätt = för lätt

Det finns något självbelöande i att
lyckas med träningen. Speciellt när andra
tittar på. Då känner man sig lyckad och
kanske får man även andra personers
gillande. Men det finns en liten inbyggd

fälla här. Det kan leda till att man döljer brister på träning för att det ska se bra ut. Det kan också resultera i att man tränar på sådant som hunden redan är bra på, vilket är motsatsen till att träna på det som behöver utvecklas. Träna för lätt kan alltså kännas bra här och nu, men utgöra ett hinder för utveckling.

Det kan vara smart att inte backa

Närliggande till att träna för lätt är att man direkt backar och gör det lättare för hunden om den inte klarar övningen. Det kan vara att korta avståndet, återgå till att hjälpa eller använda tydligare hjälper. En sådan strategi kan vara till gagn för den egna känslan av lyckande i träningen, men det leder till att man väljer bort utmaning och utveckling. Det som vi nog alltid först överväger är att kolla om det verkligen är för svårt för hunden. Det kan ju vara så att hunden missade lite av en slump. Det kan också vara så att det var lite svårt, men med envishet och lite bättre koncentration från ens egen sida kanske hunden klarar det.

Acceptera och omfamna felet

En anledning till att träna för lätt kan vara ens upplevelse då hunden inte gör det man hoppas på. Det är ju positivt när hunden gör rätt, men hur känns det om den inte gör det? Vår erfarenhet är att många förare förknippar fel med något negativt. Det kan vara frustration över att inte få till det eller en känsla av hopplöshet över att inte finna de rätta verktygen. Det kan också handla om att känna sig misslyckad i andras ögon.

Detta kan göra att man vill undvika fel i träningen, vilket kan stoppa träningsutvecklingen. Vårt allmänna råd är att försöka att inte lägga in så mycket känslor vid fel. Observera och notera, men inte värdera. Kanske är logik ett hjälpmedel, och insikten att man inte kan bedriva något som helst målinriktat utan att det blir fel på vägen. Ett annat sätt kanske är att bli lite modigare, och våga stå upp mot alla jämförelser. En av våra kursdeltagare uttryckte det så väl, då hen sa: "Våga vara i felet". Fel i träningen innehåller så mycket information som är helt avgörande för utvecklingen. De guidar oss i vår kommunikation med hunden och får oss att bli mer pedagogiska. ●

Vikten av belöningsengagemang.

Utmanande med många pinnar i vittringen. På tävling är det max 9 stycken.

Denna text är ett utdrag ur den nyutkomna boken *Succé i klass 3* av Niina och Kenth Svartberg. Den handlar om lydningsträning med sikte på att få till det på tävlingsplanen, men mycket av det träningstänkande som beskrivs är lika användbart vid träning i andra hundspor- ter och mot andra mål. I systerboken *Lyckas med lydning*, även den nyutkommen, finns ännu mer om inläring i den tidiga träningen, medan den som vill utvecklas på tävlingsplanen kan få många användbara tips i *Succé i klass 3*. Bägge ges ut på förlaget Svartbergs Hundkunskap, www.svartbergs.se.

Gemenskap till HUNDra

Hur kan Svenska Brukshundklubben stärka sin roll och skapa en stabil framtid? På årets organisationskonferens diskuterades föreningens identitet, uppdrag och utvecklingsmöjligheter. Det blev en helg fylld av insikter, strategiska vägval och konkreta förslag för framtiden.

TEXT KARIN WANDRELL

När Svenska Brukshundklubben samlades för årets organisationskonferens stod tre frågor i centrum: Vilka är vi? Vad driver oss? Vart är vi på väg? Helgens diskussioner byggde vidare på förra årets konferens och fokuserade på att fördjupa förståelsen för organisationens identitet och framtid.

Förbundsordförande Christer Erixon öppnade med att betona vikten av att Brukshundklubben fortsätter vara en självklar resurs för hundägare och samhället. Han lyfte fram PG Bruks 2025 och AG framtida SM som två viktiga exempel på hur verksamheten utvecklas, och tackade alla som bidragit till arbetet. Han underströk också behovet av långsiktig stabilitet och en tydlig riktning för klubben.

Gunnar Wallin, från Lyhra Kommunikation och Förändring, inledde konferensen med att lyfta vikten av dialog och samarbete för att stärka organisationen. Förra årets konferens kretsade kring frågor som "Vilka är vi?" och "Vilka vill

vi vara?", där värden som öppenhet, inkludering och kompetens gick som en röd tråd genom diskussionerna. I år gick samtalen ett steg längre: Hur kan dessa insikter omsättas i praktisk handling?

"Det handlar inte bara om vad man vill åstadkomma, utan också för vem och vilken skillnad det faktiskt gör."

Under helgen fick deltagarna möjlighet att tillsammans i grupper diskutera och reflektera över det senaste årets utveckling och dela erfarenheter från både centrala och lokala initiativ. Söndagens fördjupningspass gav deltagarna möjlighet att arbeta vidare med frågor de

brinner för. Gunnar betonade även vikten av att skapa en röd tråd mellan organisationens syfte och de resultat som uppnås. Det handlar inte bara om vad man vill åstadkomma, utan också för vem och vilken skillnad det faktiskt gör.

Ekonomi och strategiska mål

1:e vice ordförande Camilla Rönnqvist presenterade organisationens ekonomiska läge och prioriteringar under det gångna året. Trots ett tufft ekonomiskt år lyckades klubben avsluta med ett överskott på 1,3 miljoner kronor – en siffra som främst beror på försäljning av fonder snarare än sparåtgärder.

Camilla gick även igenom klubbens strategiska mål, där 12 av 20 mål har uppnåtts, 5 är på god väg och 3 fortfarande lyser rött. Stora framsteg har gjorts inom områden som ekonomisk stabilitet, digitalisering och utbildning. En annan central fråga var hur domarkonferenserna kan förbättras för att säkerställa enhetliga bedömningar. Här lyftes förslag som fler regionala konferenser och digitala utbildningar.

Det var många diskussioner och reflektioner under helgen.

PG Bruks 2025 slutrapport

Projektgrupp Bruks presenterade sin slutrapport och sammanfattade ett års intensivt arbete med att analysera och utveckla bruksproven. Projektledare Annika Hansson, tillsammans med Lena Källtén och Jennifer Nordin, redogjorde för projektets mål, arbetsprocess och de viktigaste insikterna.

Fokus har legat på att göra bruksproven mer attraktiva för utövare, mer publikvänliga och ekonomiskt hållbara för arrangörer. Genom en omfattande medlemsundersökning, där över 5 000 svar och 150 000 kommentarer samlades in, har projektgruppen identifierat trender och utmaningar som påverkar verksamheten.

En av de mest oroande upptäckterna är att antalet starter i bruksprov har minskat med 75 procent sedan 1993, vilket påverkar både ekonomin och sportens framtid. Trots detta finns ett fortsatt starkt engagemang

bland medlemmarna, där spår är den populäraste grenen, följt av sök och skydd.

Projektgruppen lyfte fram att det inte främst är tävlingsmomentet som driver medlemmarna, utan snarare gemenskapen, den personliga utvecklingen och glädjen i att arbeta med sin hund. Många upplever dock att det saknas förebilder på hemmaklubbarna och att det kan vara svårt att ta sig in i etablerade träningsgrupper.

Bland de mest efterfrågade förbättringarna fanns:

- Mer positiv återkoppling från domare för att skapa en mer trivsamt tävlingsmiljö.
- Modernisering av tävlingsformat, exempelvis livesändningar, GPS-spårning och publikvänligare upplägg.
- Digitala träningsgrupper och kurser, särskilt för att engagera ungdomar och medlemmar i glesbygdsområden.

- Förbättrad domarutbildning, med ökat fokus på etik och bemötande.

Trots att bruksproven genererar cirka 2 miljoner kronor årligen i anmälningsavgifter, har många klubbar svårt att få tävlingarna att gå runt ekonomiskt. För att skapa en mer hållbar struktur föreslår projektgruppen en rättvisare kostnadsfördelning för funktionärer och domare mellan klubbarna.

Projektgruppen har tagit fram 24 konkreta förslag för att öka intresset och förbättra tävlingsverksamheten. För att säkerställa att idéerna omsätts i praktiken föreslås att mindre arbetsgrupper bildas, med specifika ansvarsområden för vidare utveckling.

Avslutningsvis uppmanade projektgruppen alla deltagare att läsa slutrapporten noggrant och bidra med sina perspektiv, för att tillsammans driva arbetet framåt och säkerställa en stark framtid för brukssporten.

”Utvecklingen av digitala verktyg och marknadsföringsstrategier var också en central punkt för att värva nya medlemmar och locka ungdomar.”

Valberedningens förslag

Valberedningen, ledd av Anna Persson, presenterade sitt arbete inför kommande val. Under året har flera möten hållits med distrikt, rasklubbar och förbundsstyrelsen för att hitta lämpliga kandidater.

En av de större förändringarna är att Malin Holländer föreslås lämna sin post som andra vice ordförande för att istället ta över som utskottsansvarig för Tjänstehund. Stephanie Robertson föreslås som ny andra vice ordförande.

I år fanns endast en alternativ nominering som kandidat till suppleantposten: Jennica Klinker Stefansson, nominerad av Östergötlands distrikt. En nominering som valberedningen ser positivt på med tanke på hennes erfarenhet och engagemang. Vidare föreslås Mia Dunder som ny revisorssuppleant, efter det den nuvarande valt att avgå. Mia är civilekonom, domare och bosatt i Uppsala.

Höjd medlemsavgift

Lennart Larsson presenterade ett förslag om att höja medlemsavgiften med 20 kronor per år de kommande tre åren, vilket motsvarar en justering på fyra procent för att kompensera för inflationen. Han betonade att det inte handlar om en kostnadshöjning utan snarare är en nödvändig anpassning för att behålla den nuvarande ekonomiska nivån. Den föregående höjningen genomfördes för att täcka tidigare ekonomiska förluster.

Som avslutning på söndagen sammanfattade Gunnar Wallin konferensens diskussioner och insikter, med fokus på de framsteg som gjorts inom organisationen och vilka åtgärder som föreslås framåt. Här ingår bland annat arbetet med digitala system, tävlingsverksamhet och kommunikation, där både centrala och lokala förbättringsområden identifierats.

För att stärka organisationens framtid är en förbättrad samverkan mellan olika nivåer, fortsatt transparens i kommunikationen samt ett starkare stöd för

funktionärer och förtroendevalda nödvändig. Utvecklingen av digitala verktyg och marknadsföringsstrategier var också en central punkt för att värva nya medlemmar och locka ungdomar.

Gunnar avslutade med att uppmana deltagarna att ta med sig insikterna från helgen hem och reflektera över hur de kan omsättas i praktiken på distrikts- och klubbnivå. Konferensens resultat kommer att dokumenteras och fungera som vägledning i det fortsatta utvecklingsarbetet. ●

Motioner

- **Motion 1** Kongressperiod.
- **Motion 2** Föreningscoacher och uppsökande verksamhet.
- **Motion 3** Arbetsgrupp för avelsrelaterade frågor.
- **Motion 4** Kursplaner för SBK-instruktörer i samtliga sporter och grenar.

Motionerna kan läsas i sin helhet på brukshundklubben.se.

Glada Agriastipendiater och mottagare av Brukshundklubbens förtjänstmedalj firades på konferensen.

Förslag på höjning av medlemsavgiften

- **2026:** Medlemsavgiften föreslås höjas med 20 kronor, från 500 till 520 kronor. Utlandsmedlem 590 kronor. Ingen avgift för familjemedlemmar.
- **2027:** Ytterligare en höjning med 20 kronor, vilket innebär en avgift på 540 kronor. Utlandsmedlem 610 kronor. Ingen avgift för familjemedlemmar.
- **2028:** Ytterligare en höjning med 20 kronor, vilket innebär en avgift på 560 kronor. Utlandsmedlem 630 kronor. Ingen avgift för familjemedlemmar.

En perfekt start på 2025

Nyss hemkommen från årets organisationskonferens kan jag glatt konstatera att det hänt otroligt mycket i vår förening sedan sist. Inte bara aktiviteter som rör våra hundar, det visste jag redan, jag menar känslan av att vara en förening med en samlad målbild och en gemensam vilja att utveckla verksamheten till något positivt och livskraftigt. Varmt tack till alla er som deltog, och som gjorde helgen till något stärkande och framåtriktat!

Det var som vanligt ett intensivt och omfattande program som ställde krav på engagemang från samtliga deltagare. Entusiasmen och den positiva energi som präglade diskussioner och samtal, såväl under konferensprogrammet som vid informella samtal under helgen, var något jag med stor tillfredsställelse reflekterade över när jag satt i bilen på väg hem till Halmstad på söndagskvällen.

Ekonomi i vår förening är stabiliserad och våra digitala system har visserligen en del kvar att önska, men problemen är identifierade och hanteras. Efter organisationskonferensen har vi en tydlig bild av hur vi vill fortsätta utveckla vår förening.

Resultatet från organisationskonferensen kommer nu att bearbetas och bilda grund för det kommande framtidsarbetet som vi ska göra

”Framtidsarbetet ska vi göra tillsammans. Du som medlem har en viktig roll i arbetet.”

för att du som medlem ska påverkas i så liten skala som möjligt när det sker förändringar bland förtroendevalda och tjänstemän. Tidigt i höst påbörjar vi tillsammans ett visions- och strategiarbete som ska utgöra grunden för en översyn av vår organisation, arbetssätt, processer och rutiner.

Framtidsarbetet ska vi göra tillsammans. Du som medlem har en viktig roll i arbetet. Det utför du bäst genom att engagera dig i din styrelse. Föreningen behöver din klokskap och ditt engagemang! ●

Christer Erixon
Förbundsordförande
Svenska Brukshundklubben

tillsammans. Ett av flera forum för detta är populära Fika med FS, där representanter för distrikt, rasklubbar och förbundsstyrelse under informella former möts för att diskutera olika ämnen i stort och smått som är viktiga för förbundet. Första steget i framtidsarbetet, där vissa åtgärder sker omedelbart, är att skapa robusta strukturer. Allt

Från valpkurs till patrullhundsförare

Som patrullhundförare får man en unik chans att utvecklas ihop med sin hund, samtidigt som man gör samhällsnytta. Men för Izabelle Adolfson är det mer än så. Hon har dessutom fått massor av kompisar – och stärkt självkänsla. Nu har hon hittat sin grej, och vill få fler att göra detsamma.

TEXT YASEMIN BAYRAMOGLU FOTO EMMA PETTERSSON

Att Izabelle skulle hålla på med hund har det egentligen aldrig varit någon tvekan om. I familjen har de haft två hundar. Och så brukade Izabelle hänga med moster till Brukshundklubben, när hon skulle träna agility. Att träna familjens hundar var inte ett alternativ för Izabelle då. När hon väl blivit stor nog hade hundarna hunnit bli för gamla.

I stället började tjetet om en egen hund. Och som 17-åring gav föräldrarna med sig. Izabelle fick Esther, en labrador retriever, och blev själv medlem i Brukshundklubben. Men vad skulle de pyssla med när valpkurs och en kurs i allmänlydnad var avklarade?

Izabelle och Esther testade nose work och ännu mer lydnad. Inget kändes självklart.

Men så fick Izabelle hänga på när en av klubbens patrullhundsförare skulle träna inför funktionsprovet. Då hände något.

– Hon skulle träna patrullering med ljud och hon berättade hur det gick till och vad som skulle hända. Jag tyckte det var intressant. Jag hade ju inte hittat ”vår grej” än.

Rottweilern Sigrid står näst på tur att utbildas till patrullhund.

Av en slump fick Izabelle höra talas om ungdomsläger på Marma. Hon anmälde sig och hann precis ta studenten innan det var dags för avfärd. Det blev en sommarvecka som skulle komma att betyda långt mycket mer än hon hade kunnat föreställa sig på förhand.

– Marma fick verkligen i gång mitt

intresse för patrullering och för hund i tjänst. Men det var något som drogs i gång i Esther också. Hon fick ett helt annat engagemang för lydnad och spårarbete än tidigare. Vi märkte båda två att det här var riktigt kul – och att vi hade roligt ihop!

Väl hemma igen påbörjades den ”riktiga” patrullhundsutbildningen och Izabelle var klar som 19-åring. Men det hindrade henne inte från att anmäla sig till ungdomsläger 2 sommaren 2024.

– Jag kände att finns det en chans att få åka, så vill jag komma dit och träffa kompisarna. Det är så många trevliga och engagerade ungdomar och dessutom superduktiga instruktörer. Även om du redan är utbildad finns det alltid mer att lära och något att utveckla, säger Izabelle.

Lär bäst av varandra

Att en i gänget faktiskt redan var färdig patrullhundsförare blev en bonus för de andra kursdeltagarna också.

– Då fick de chans att ta del av mina erfarenheter. Det är ju så det funkar – vi lär oss bäst av varandra.

Mellan sommarlägren har Izabelle haft mycket kontakt med de andra deltagarna

från Marma. Och det är viktigt. Inte minst för att det är ont om unga patrullhundförare ute på klubbarna. Även om Izabelle tycker att det funkar bra att utbilda sig ihop med äldre så är det ändå kul att få dela intresset med andra i sin egen ålder. Inget konstigt med det.

Därför har Brukshundklubben utsett ett gäng så kallade ungdomsambassadörer, med målet att sprida budskapet till fler unga. Tanken är att de ska vara med på bland annat hundmässor och visa upp sig och berätta om verksamheten.

Izabelle behöver bara gå till sig själv för att hitta de bästa argumenten för att locka fler:

– Träningen har varit otroligt givande och rolig. Det har hela tiden varit kul saker och det har stärkt relationen mellan mig och hunden. Men det har också byggt min självkänsla. Nu funderar jag på att utbilda mig till instruktör. Jag känner att jag skulle vilja stå inför andra och prata. Hade någon sagt det till mig för bara ett år sedan hade jag sagt "aldrig!". Visserligen har jag tidigare jobbat som skidinstruktör, men patrullhundsutbildningen har gett mig så himla mycket mer.

Nästa steg - lumpen

Den som är nyfiken på vad Izabelle och Esther gör när de tränar ihop kan kolla in instagramkontot Estherochsigrid, som växer undan för undan. Men, vänta nu. Sigrid? Jo, det stannade inte vid en hund. Izabelle är sedan ett år tillbaka även ägare till en rottweiler som heter Sigrid.

– Tanken är att hon också ska bli patrullhund, men hon behöver mer grundträning först, säger Izabelle och skrattar.

När Izabelle blev en del av Hemvärnet hade Ryssland redan invaderat Ukraina. Det blev plötsligt mer påtagligt att det

”Det har hela tiden varit kul saker och det har stärkt relationen mellan mig och hunden.”

finns en djupare innebörd i att vara patrullhundsförare, än bara som träningsform. Men att kriget kommit närmare har inte avskräckt.

– Nej, jag känner mig trygg. Och det känns ännu viktigare att kunna göra något vid behov. Nu har jag sökt in som frivillig för att göra värnplikten också, säger Izabelle.

Till dess tränar hon och Esther vidare – och fortsätter informera andra om verksamheten. Och det ger resultat. En klubbkompis som fick höra om anlagstestet har just godkänts och ska starta sin utbildning. ●

Med patrullhundsutbildningen blev det tydligt att både Izabelle och Esther hittat något som de båda gillar.

Namn: Izabelle Adolfson

Ålder: 20 år

Bor: Grängesberg

Hundar: Labrador retrievern Esther, 3 år, och rottweilern Sigrid, 2 år.

Instagramkonto: Estherochsigrid

Frysmarkeringar – bra träning för alla hundar

Frysmarkeringar är ett måste för patrullhundar och hundar som jobbar med specialsök. Men det är jättebra träning för alla hundar. – Du kan stimulera hunden till en bra sinnesstämning, med fullt fokus, säger Björn Malmeström.

TEXT YASEMIN BAYRAMOGLU FOTO NILS PETTER NILSSON

För en tjänstehund som har till uppgift att leta rätt på farliga saker som ammunition, vapen eller narkotika är det ett absolut måste att hunden kan visa att den hittat ett föremål – utan att bita i det. Det gör hunden genom att frysmarkera – hunden fäster alltså blicken på föremålet och stirrar tills hundföraren förstått att den hittat något.

Men det här är en träning som lämpar sig för alla hundar, oavsett om det är en tjänstehund eller en renodlad familjehund, stor som liten.

– Att träna frysmarkeringar stimulerar hundens nyfikenhet och föremålsintresse, grunden för att hunden ska lära sig hitta saker. Ja, allt det som du har nytta av när man tränar spår, söker efter personer och så vidare, säger Björn Malmeström, som utbildar patrullhundsekipage inom Hemvärnet sedan många år.

Inte nog med det. Det kan också vara ett sätt att få kontakt med hunden och hjälpa den att koncentrera sig och hitta fokus inför andra uppgifter.

Det går jättebra att börja träna redan när hunden är valp. Då börjar Björn alltid med att ha näring/godis som belöning. När man går vidare i träningen går det att byta ut godiset mot en röd kong eller en boll,

beroende på vad hunden svarar bäst på.

Björn jobbar metodiskt med att träna frysmarkeringar på olika höjder.

– Jag börjar på hundens nivå genom att sträcka fram föremålet i noshöjd när den sitter. Sedan arbetar vi oss nedåt till marknivå.

Två saker är särskilt viktiga: tajming och tålmod. När hunden fryser blicken på föremålet ska du vara supersnabb med belöningen för att hunden ska förstå vad det är som belönas. Samtidigt säger du ett frikommando som till exempel "bra!" eller "tjipp!".

I början räcker det med att hunden fryser blicken en millisekund så det gäller att själv vara vaksam på hundens blick och snabb med belöningen. Befäst beteendet genom att upprepa övningen. Först när hunden klarat av att frysmarkera tre gånger är det läge att gå vidare och förlänga frystiden till tre och så småningom fem sekunder eller längre.

– Du kan också säga "visa" när du upprepar övningen för att befästa hundens beteende, säger Björn.

Efter att ha frysmarkerat synligt godis kan du stegra svårigheten genom att gömma godiset i en snusdosa eller under ett lock och sänka gömman till marknivå. Ett snäpp svårare är att belöna när du står

bakom hunden. Då krävs det en träningskompis som kan säga till när hunden frysmarkerar.

– Står du bakom hunden kan det vara svårt att se om den vidrör föremålet, då är det bra att ha en kompis som kan vara dina ögon. När hunden frysmarkerar sprätter du iväg en godis som belöning.

Hundar är fenor på att hitta genvägar till belöning, påminner Björn. Så det gäller att vara uppmärksam på slarviga markeringar.

Uthålligheten är viktig, särskilt för tjänstehundarna. Ju längre de kan frysmarkera, desto säkrare blir det för såväl hundförare som hund. För skulle hunden hitta något riktigt farligt kommer hundföraren att hinna sätta både sig själv och hunden i säkerhet.

Har hunden blivit duktig på att markera godisbitar i handen och i snusdosa? Då kan du göra det klurigare genom att gömma små bitar av exempelvis röd kong längs en husvägg, på en lekplats eller ute i naturen. Tänk bara på att aldrig belöna med bitar av röd kong, utan bara en hel kong.

– Att få fram den noggrannhet en specialsökhund behöver kräver mycket träning. Men för "vanliga" hundägare är det här inte så svårt. Det blir en rolig grej för dig och din hund, säger Björn. ●

Träna steg för steg med Björn och unghunden Sensei

1. Håll fram godis i en knuten näve i noshöjd framför den sittande hunden. När hunden stirrar på handen, säg ett frikommando, öppna upp handen och låt hunden få godisbiten.

3. Kasta iväg den röda kongen som belöning när hunden frysmarkerat.

2. Träna frysmarkering på olika höjder. Först på marken, sedan i noshöjd, därefter högre än nosen.

4. Försvåra genom att gömma godis i exempelvis en snusdosa. När hunden frysmarkerar så kasta fram en annan godisbit som belöning.

Kreativiteten och samspelet med hundarna är vad Emma uppskattar mest med att träna freestyle.

Freestyle och HTM

- Vid tävling poängsätts precision och samarbete, innehåll samt tolkning av musik.
- De båda grenarna har tre klasser. Ju högre klass ju längre program.
- Frivilligt att använda rekvisita i programmen.
- Teamwork to music är en inofficiell laggren.

Inget slår en freestyletävling

I en värld full av olika aktiviteter, träningsmöjligheter och hundsporter, hur hittar man rätt? När Emma Reuterhäll hittade freestyle och heel work to music uppstod en känsla av magi.

TEXT OCH FOTO SANDRA CHARINA LUNDIN

Det var genom en lärare på gymnasiet där Emma gick hundlinje som hon först kom i kontakt med sporterna, vilka båda kan beskrivas som att dansa med hund.

– Jag kände mig förälskad i sporten direkt. Jag tycker om att det är så kreativt och fritt, att det inte finns några gränser i hundträningen. Hunden kan lära sig så otroligt mycket, det är egentligen bara ens fantasi som sätter gränser.

Emma har tränat freestyle i fyra år och tävlar i båda grenarna med sina hundar Prima, 5 år, och Kalle, 3 år. På Stockholm Hundmässan i december startade hon SM för första gången som hon kvalat till via Ungdoms-SM.

– Jag känner mig fortfarande som en nybörjare. Det kändes stort att vara på SM, men alla var så peppande och tycker att det är roligt när det kommer nya ekipage.

Ett av alla avtryck som Sveriges Hundungdom gjort inom hundvärlden är att göra freestyle till en officiell hundsport 2007. Det var i början på 2000-talet som intresset väcktes efter det en film visats på Repskapet. Det startades en freestylekommitté och inofficiella tävlingar arrangerades, bland annat på Ungdoms-SM i Jönköping 2002. Den första domarutbildningen hölls 2005 och sedan 2014 har Svenska Hundfreestyleklubben det övergripande ansvaret över sporterna.

– Det känns verkligen att den härliga auran från Sveriges Hundungdom

fortsätter genom sporten, det är den mest kärleksfulla tävlingsplats jag varit på. Ingenting slår en freestyletävling, säger Emma.

Freestylevärlden beskrivs som en omtänksam och tillåtande miljö, där man både som förare och hund tillåts att testa och att växa.

– Jag är inte en showig person som tycker om att ta plats, men jag älskar att

vara på plan tillsammans med mina hundar. Självkänslan har ökat och jag vågar ta för mig mer och ta plats även utanför planen, i mitt vanliga liv. Även Prima har växt och blivit mer säker.

Som publik är det lätt att bli meddragen och fascinerad av duktiga ekipage i de båda grenarna. Det som visuellt ser ut som en avancerad dans med hund kan beskrivas som ett samspel genom en mängd tricks, lydndsarbete och dirigeringar.

– Om man bryter ner ett program och tittar exakt på vad hunden gör så kan det vara enkla saker, men det är när man gör det tillsammans som det blir magiskt. Om man dessutom har bra tajming i musiken så kan det verkligen lyfta ett program.

Vilka är dina tips till någon som är nyfiken på att testa freestyle?

– Sätt på musik, känn efter, var fri i tanken och testa att göra något så enkelt som en snurr. Det finns massor med tips och utmaningar online att inspireras av. En bra början är att titta på ekipage i klass ett.

Vilka är dina framtidsplaner inom sporten?

– Jag håller på att bygga ett program till Kalle för klass tre. Vi får se om vi går ut och tävlar, han behöver mogna lite. Med Prima vill jag finslipa de program vi har. Drömmen är att kvala in på SM igen om det går, men det är svårt, det finns många fantastiska ekipage i Sverige. ●

Namn: Emma Reuterhäll
Ålder: 25 år
Gör: Ledamot i Sveriges Hundungdoms ungdomsråd.
Hundar: Kalle, 3 år, cocker spaniel och Prima, 5 år, nova scotia duck tolling retriever.

Sveriges Hundungdom fyller 50 år!

*Har du varit med i Sveriges Hundungdom?
Vilket är ditt bästa minne? Som en del i firandet
av jubileet vill vi samla in era minnen.*

TEXT SANDRA CHARINA LUNDIN

FOTO ELLEN BJÖRS

Kärleken till hundar förenar barn
och unga runt om i hela landet.

■ år är det 50 år sedan grunden till Sveriges Hundungdom lades. Det startade med ungdomssektioner under Svenska Brukshundklubben som sedan blev lokalklubbar under namnet SBK-U. 1986 ändrades namnet för att bättre passa in i SKK-organisationen och tydligare signalera att Hundungdom är hela SKK-familjens ungdomsorganisation.

Det finns så många saker att lyfta från dessa 50 år. Det dubbla medlemskapet som infördes i början av 90-talet ser många som ett viktigt steg. I dag har våra medlemmar dessutom medlemskap i tre klubbar. Hundungdom har varit huvudman för både agility och freestyle och bidragit till hundsporternas etablering i Sverige. Varje sommar arrangeras det läger för ett fyrtiotal unga och deras hundar, tävlingar arrangeras på klubbarna och drivna hundungdomar bildar lokalklubbar på nya orter.

Nu önskar vi att ni, alla nuvarande och tidigare hundungdomar, vill dela med er av era minnen, gamla bilder och upplevelser från er tid i organisationen. Så var med och berätta Sveriges Hundungdoms historia du med! Vi vill sammanställa en sida med era minnen, bilder och berättelser. Skicka ditt bidrag till info@shu.se. ●

FOTO: ELLEN BJÖRS

Varje sommar anordnas det populära riksläget. Den här bilden är från Ånnaboda sommaren 2024.

FOTO: LOTTALFELBERG

5 snabba till...

Sixten Eliasson, engagerad inom Sveriges Hundungdom, som arbetar med att starta en ny klubb i Växjö.

Varför är du engagerad i Sveriges Hundungdom?

– Jag har ett intresse för hundar, tycker att det är kul att träna tillsammans med andra yngre. På kurser är det oftast mycket äldre personer.

Vilken lokalklubb tillhör du?

– Just nu tillhör jag Karlshamns Hundungdom, men håller på att starta en klubb i Växjö tillsammans med mina två bröder. Det för att ha närmare till att kunna träna med hunden.

Växjö Hundungdom vad kul, om man är intresserad av att vara med hur gör man då?

– Vi har uppstartsmöte den 28 februari och alla intresserade är välkomna att vara med.

Du är med i Ungdomsrådet, vad gör ni där?

– Vi jobbar med att se över olika frågor och förslag som kommer upp. Jag sitter även med i SKKs jakthundskommitté. Jag har som mål att sänka åldersgränsen på whippet race och lure coursing.

Vad har du för hund och vad gör ni helst?

– Jag har en whippet på ett år som jag gått rallylydnadskurs med och vill börja tävla. Vi tränar även whippet race och lure coursing. Vi har testat lite agility också. ●

MEDLEMSFÖRMÅNER

Svenska Brukshundklubben samarbetar med en rad partners för att ge ett mervärde till ditt medlemskap. Vi jobbar ständigt med att utveckla fler fördelaktiga erbjudanden för dig som är medlem. Här hittar du våra aktuella erbjudanden.

RABATT PÅ HUNDFÖRSÄKRING

Du får 10 procents rabatt på din hundförsäkring hos Agria djurförsäkring. Redan här kan du spara in större delen av din medlemsavgift!

RABATT PÅ BOENDE PÅ STRAWBERRY

Strawberry erbjuder alla medlemmar fördelaktiga priser på boende. Kampanjkod hittar du på brukshunden.se/medlemssidor. Läs mer om erbjudandet på strawberry.se/idrott

STIPENDIER & UTMÄRKELSER

Varje år delar vi ut Agriastipendiet i fyra kategorier. Nomineringar på stipendiaterna från klubbar, distrikt eller utskott ska skickas in senast 1 februari varje år. Som medlem har du också chans att söka stipendier för studier och projekt inom Svenska Brukshundklubbens verksamhetsområden. Medlemmar som bidragit extra förtjänstfullt till sin klubb och vår organisation kan föräras våra förtjänsttecken och -medaljer. Läs mer: brukshundklubben.se/om-oss/stipendier-utmärkelser/

UNIKA ERBJUDANDEN FRÅN MILITUM RESPONS

Militum ger dig som medlem i Brukshundklubben unika förmåner och rabatter från ledande varumärken och producenter – i vanliga butiker och på nätet. Mer information om hur du får del av dina erbjudanden från MILITUM, surfa in på brukshundklubben.se/om-oss/medlem/medlemsformaner/

HUNDAKTIVITETER

Du har tillgång till hundkurser, utbildningar, träningsytor, träningsgrupper, prov & tävlingar, utställningar, mentalbeskrivningar och mycket annat.

FÖRSÄKRING FÖR PERSONOLYCKSFALL

Under ditt medlemsår är du försäkrad om något skulle hända dig på våra aktiviteter, vår försäkring personolycksfall ingår i medlemsavgiften. Under ditt medlemsår får du dessutom sex nummer av Brukshunden. För ytterligare medlemsförmåner, prata med din klubb!

AKTIVITETER SOM BERÄTTIGAR TILL FRISKVÅRDSBIDRAG

Inom våra verksamheter Upp och hoppa samt bruksprov är kurs- och startavgifter berättigat till friskvårdsbidrag. Läs mer på brukshundklubben.se under sidan för friskvård.

MEDLEMSKORT

Du hittar ditt medlemskort under Mina sidor på hemsidan. Logga in med samma inloggningsuppgifter som du loggar in med mot Member-site så hittar du ditt/dina medlemskort under "Mitt medlemskap". Du ser alla dina betalda medlemskap på separata medlemskort.

OUTNORTH

Kod för 2025 från Outnorth: OUTxBRUK. Rabatten gäller på ordinarie pris under 2025. Kan ej kombineras med andra kampanjer. Gäller ej Fjällräven, Norrøna, Härkila, Hövding, Swarovski, Hilleberg, elektronik och produkter märkta med Outnorth price.

LOGGA IN PÅ BRUKSHUNDEN.SE

Användarnamn: medlem
Lösenord: brukshunden2023

VILL DU BLI PARTNER?

Kontakta Janna Myhre
Telefon: 08-505 875 42
E-post: janna.myhre@brukshundklubben.se

RASKLUBBAR ANSLUTNA TILL SVENSKA BRUKSHUNDKLUBBEN

SVENSKA AUSTRALIAN CATTLED OG KLUBBEN

E-post: cattleclub@gmail.com
www.svenskaacdklubben.com

SVENSKA AUSTRALIAN SHEPHERD KLUBBEN

E-post: sekreterare@sask.nu
www.sask.nu

SVENSKA BEAUCERON KLUBBEN

E-post: info@beauceronklubben.com
www.beauceronklubben.com

RASKLUBBEN FÖR BELGISKA VALLHUNDAR

E-post: sekreterare@afbv.se
www.afbv.se

SVENSKA BOUVIER KLUBBEN

E-post: sekr@bouvierklubben.com
www.bouvierklubben.com

SVENSKA BOXER KLUBBEN

E-post: sekr@boxerklubben.org
www.boxerklubben.org

SVENSKA BRIARD- OCH PICARD KLUBBEN

E-post: pr@briardpicardklubben.se
www.briardpicardklubben.se

SVENSKA CHODSKY PES KLUBBEN

E-post: info@scpk.se
www.scpk.se

SVENSKA COLLIE KLUBBEN

E-post: sekreterare@svenskakollieklubben.se
www.svenskakollieklubben.se

SVENSKA DOBERMANN KLUBBEN

E-post: styrelsen@dobermannklubben.se
www.dobermannklubben.se

VIT HERDEHUND KLUBB

E-post: vkh@vitherdehund.com
www.vitherdehund.com

SVENSKA HOLLANDSE HERDERSHOND

E-post: adrienne@santorpc.com
www.rhh.se

SVENSKA HOVAWART KLUBBEN

E-post: kassor@hovawartklubben.se
www.hovawartklubben.se

SVENSKA KELPIE KLUBBEN

E-post: sekr@kelpieklubben.se
www.kelpieklubben.se

SVENSKA RIESENSCHNAUZER KLUBBEN

E-post: sekreterare@srsk.se
www.srsk.se

SVENSKA ROTTWEILER KLUBBEN

E-post: sekr@rottweilerklubben.se
www.rottweilerklubben.se

RASKLUBBEN FÖR RYSK SVART TERRIER

E-post: styrelsen@svartterrier.com
www.rysksvartterrierklubben.se

SVENSKA SCHÄFERHUND KLUBBEN

E-post: info@schaferhundklubben.se
www.schaferhundklubben.se

SVENSKA VEO RASKLUBBEN

E-post: sveork_styrelse@hotmail.com
www.sveork.se

SBK Shopen

Hos oss hittar du:

Profilkläder
Regelböcker
Hundböcker
Träningsmaterial

www.sbkshopen.se

Kallelse till digital kongress 2025

Svenska Brukshundklubbens distrikt och rasklubbar kallas till 2025 års digitala kongress.

Datum och tider

17 maj kl. 10:00 – 16:00

18 maj kl. 10:00 – 14:00 (vid behov)

Plats

Mötesverktygen Zoom och VotelT

Inför kongressen genomförs två förberedande diskussionsforum den 22 och 29 april.

I enlighet med Brukshundklubbens fokusområde Hållbarhet distribueras kongresshandlingar digitalt.

www.brukshundklubben.se/kongress

Vi är vakna när andra sover.

Vi vet hur det känns att vakna upp mitt i natten och känna att något inte står rätt till. Eftersom djur, precis som små barn, inte kan föra sin egen talan kan det vara svårt att veta vad som är fel. Men med Agria är du aldrig ensam. Kontakta Agrias sjukvårdsrådgivning dygnet runt, året om.

Vi är vakna när andra sover.

Agria